

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

BÖYÜK PALATA

COUDERC VƏ HACHETTE FILIPACCHI ASSOCIÉS FRANSAYA qarşı

(Ərizə no. 40454/07)

QƏRAR
[Çıxarışlar]

STRAZBURQ

10 noyabr 2015

Bu qərar qətidir lakin ona redaktə xarakterli dəyişikliklər edilə bilər.

Couderc və Hachette Filipacchi Associés Fransaya qarşı işində,

Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin Böyük Palatası:

Dean Spielmann, *sədr*,

Josep Casadevall,

Işıl Karakaş,

Khanlar Hajiyev

Päivi Hirvelä,

Mirjana Lazarova Trajkovska,

Ledi Bianku,

Julia Laffranque,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Erik Møse,

Helen Keller,

André Potocki,

Aleš Pejchal

Johannes Silvis,

Valeriu Grițco,

Robert Spano,

Branko Lubarda, *hakimlər*,

və *Böyük Palata Katibin Müavini Søren Prebensendən* ibarət tərkibdə,

15 aprel 2015 və 19 oktyabr 2015-ci il tarixlərində gizli məşvərət keçirərək,

Yuxarıda göstərilən son tarixdə bu qərarı qəbul edir:

PROSEDUR

1. İş İnsan Hüquqları və Əsas Azadlıqları üzrə Konvensiyanın (« Konvensiya ») 34-cü maddəsinə əsasən Fransa vətəndaşı xanım Anne-Marie Couderc və Fransa qanunveriliyi əsasında yaradılmış Hachette Filipacchi Associés şirkəti tərəfindən (« ərizəçilər ») 24 avqust 2007-ci ildə Məhkəməyə təqdim edilmiş Fransa Respublikasına qarşı ərizə (no. 40454/07) əsasında başlamışdır.

2. Ərizəçiləri Paris Vəkillər Kollegiyasından xanım de Percin təmsil edir. Fransa Hökuməti (“Hökumət”) həm-nümayəndəsi Xarici İşlər və Beynəlxalq İnkişaf Nazirliyi Hüquqi Məsələlər Departamentindən Cənab de Bergues tərəfindən təmsil olunur.

3. Ərizəçilər iddia edirlər ki, onların ifadə azadlığı hüququna (Konvensiyanın 10-cu maddəsi) əsassız müdaxilə baş vermişdir. (Konvensiyanın 10-cu maddəsi).

4. Ərizənin baxılması Məhkəmənin Beşinci Seksiyasına təyin edilmişdir (Məhkəmə Reqlamenti, Maddə 52 § 1). 13 may 2014-cü ildə, hakimlər Mark Villiger, Angelika Nußberger, Boštjan M. Zupančič, Ann Power-Forde, André Potocki, Paul Lemmens və Helena Jäderblom və Seksiya Katibi Claudia Westerdiekdən ibarət tərkibdəki Palata ərizəni qəbuledilən elan etmiş və qərar qəbul etmişlər. 11 sentyabr 2014-cü ildə Hökumət Konvensiyanın 43-cü maddəsinə əsasən işin Böyük Palataya göndərilməsini xahiş etmişlər. 13 oktyabr 2014-cü ildə Böyük Palatanın Paneli bu xahişi qəbul etmişdir.

5. Böyük Palatanın tərkibi Konvensiyanın 26-cı maddəsinin 4 və 5-ci bəndləri və Məhkəmə Reqlamentinin 24-cü maddəsinə əsasən müəyyənləşdirilmişdir.

6. Ərizəçilər və Hökumət işin mahiyyəti ilə bağlı əlavə müşahidələrini göndərmişlər (Məhkəmə Reqlamenti, maddə 59 § 1). Bundan əlavə, üçüncü müdaxilə edən tərəflərin şərhli qismində, Böyük Palata Sədrinin icazəsi ilə prosesdə iştirak edən Monako Hökuməti və Media Legal Defense Initiative adlı QHT-nin müşahidələri də alınmışdır (Konvensiyanın 36-cı maddəsinin 2-ci bəndi və Məhkəmə Reqlamentinin 44-cü maddəsinin 3-cü bəndi).

7. 15 aprel 2015-ci ildə Strazburqda İnsan Haqqları Sarayında açıq məhkəmə iclası keçirilmişdir (Məhkəmə Reqlamentinin 59-cu maddəsinin 3-cü bəndi).

Məhkəmə icalasında iştirak etdilər:

(a) *Hökumət adından:*

Cənab G. DE BERGUES Xarici İşlər və Beynəlxalq İnkişaf Nazirliyi Hüquqi Məsələlər Departamenti
rəhbərinin müavini, *Həm-nümayəndə,*
Xanım E. JUNG,
Xanım P. ROUAULT-CHALIER,
Xanım C. FABRE,
Xanım T. JEWCSUK, *Müşavirlər;*

(b) *ərizəçilər tərəfindən*

Xanım M.-C. DE PERCIN, Paris Vəkillər Kollegiyası, *Vəkil.*

Məhkəmə Xanım de Percin və Cənab de Bergues çıxış etdilər.

FAKTLAR

I. İŞİN HALLARI

8. Ərizəçilər həftəlik jurnal olan *Paris Match* jurnalının müvafiq olaraq nəşr direktoru və nəşriyyat şirkətidir. Xanım Anne-Marie Couderc 1950-ci ildə doğulmuşdur və Levallois-Perret-də yaşayır. Hachette Filipacchi Associés şirkətinin qeydiyyatlı ofisi Levallois-Perret-də yerləşir.

A. İşin faktiki tarixçəsi

9. 3 may 2005-ci ildə *Daily Mail* adlı Britaniya qəzeti, oğlunun atasının, öz atasının 6 aprel 2005-ci ildə ölümündən sonra Monakonun idarəedici Şahzadəsi olan Albert Grimaldi (bundan sonra “Şahzadə”) olduğunu iddia edən xanım Costenin açıqlamalarını təsvir edən “Bu oğlan Monako taxtının varisidir?” adlı bir məqalə nəşr etmişdir. Bu məqalədə *Paris Match*-da nəşr olunacaq məqaləni xatırladır və onun əsas elementlərini sadalayır. Məqalədə üç foto da yerləşdirilmişdir ki, bunlardan biri qucağında uşaq olan Şahzadəni göstərirdi. Şəklin altındakı yazı belə idi “Onun taxtda davamçısı? Şahzadə Albert Aleksandr ilə”.

10. Həmin gün, *Paris Match*-da məqalənin nəşr olunacağından xəbərdar olan Şahzadə Albert ərizəçilərə onu yayınlamaqdan çəkinməyi tələb edən bir xəbərdarlıq göndərdi.

11. 4 may 2005-ci ildə Alman həftəlik *Bunte* jurnalın Xanım Coste ilə müsahibə nəşr etdi. Jurnalın üz qabığında başlıq belə idi “*Prinz Albert ist der Vater meines Kindes*” (“Şahzadə Albert uşağımın atasıdır”). Orda Şahzadənin iki fotosu vardı: birində o Xanım Costenin yanında idi, o birində isə qucağında uşaq vardı.

12. Eyni gündə müxtəlif Internet səhifələri xəbəri yayımladılar. Fransada *Paris Match* jurnalında nəşr olunacaq məqalədən məlumatlar RTL radio kanalının Internet səhifəsində “*Le Prince Albert II aurait un fils, silence au Rocher*” (“Şahzadə Albert II-nin oğlu var, Monako səssizdir”) adlı məqalədə nəşr olundu. LCI kanalı da öz Internet səhifəsində “*Albert : la rumeur d’un fils*” (“Albert: oğlu barədə şayiələr”) başlıqlı məqalə verdi. Xəbər MEDEF (Fransa Biznes Konfederasiyası) Internet səhifəsində aşağıdakı şəkildə verildi: “*L’enfant caché du Prince Albert de Monaco : selon certains journaux britanniques et allemands, Albert de Monaco serait le papa d’un petit garçon de 19 mois*” (“Monako Şahzadəsi Albertin gizli oğlu: Britaniya və alman qəzetlərinə görə Monakolu Albert 19 aylıq oğlan uşağının atasıdır”).

13. 5 may 2005-ci ildə, Şahzadənin etməmək xəbərdarlığına baxmayaraq, həftəlik *Paris Match* jurnalı 2920 sayılı buraxılışında, jurnalın üz qabığında Şahzadənin qucağında uşaqla fotosunun əlavə edildiyi “Monakolu Albert: Aleksandr, gizli uşaq” (“*Albert de Monaco: Aleksandr, l’enfant secret*”), başlıq verdi. Jurnalın 50-59-cu səhifələrində məqalə, Xanım Coste ilə müsahibədən ibarət idi. O jurnalistin verdiyi suallara cavab vermiş və 24 avqust 2003-cü ildə doğulmuş oğlunun atasının Şahzadə olduğunu bildirmişdir.

Xüsusilə, məqalədə Xanım Costenin Şahzadə ilə tanış olduğu şəraiti, onların intim münasibətlərini, hisslərini və Şahzadənin Xanım Costenin hamilə olması xəbərinə necə reaksiya verdiyini və uşaq doğulduqda və ondan sonra ona necə münasibət bəslədiyi təsvir edilirdi.

14. Məqalənin müvafiq hissələrində deyilirdi:

“*Paris Match*: Monakolu Albertlə nə zaman tanış olmusunuz?

Nicole Coste: Səkkiz il əvvəl, Nitsa Paris reysində...Təyyarə enməzdən əvvəl o məndən telefon nömrəmi istədi. İki həftə sonra mobilimə bir mesaj gəldi...

... O məni Monakoya dəvət etmək istəyirdi...Mən sonrakı həftə sonu ora getdim... Biz birgə çox zərif bir gecə keçirdik, bu çox romantik idi! Həmin həftə sonundan sonra mənə zəng elədi və dedi ki, mənə çox xoş vaxt keçirib və məni yenidən görmək istəyir.

...

Aylar keçdikcə, mən ona çox aşiq olduğumu his edirdim. Həftə sonlarını Monakoda keçirirdim. O rəsmi vəzifələri olmadığı bütün yerlərə məni də aparırdı....

...

Mən hiss edirdim ki, nə isə baş verir. O hisslərindən danışmamışdı, lakin mən onun ürək döyüntülərini eşitmişdim. Kiminsə qollarında olanda səhv edə bilməyəcəyini işarələr var... O mənə heçnə demədi və mən də ondan heç nə soruşmadım. Amma onun mənə baxışları və hərəkətləri çox zərif idi, hətta ictimai yerlərdə və hətta başqa gənc qadınların gözü qarşısında. Düşünürəm ki, o mənim ona bağlılığımı qiymətləndirirdi. O köhnə dostlarına demişdi ki, mən çox-çox sevirəm və o mənim ana xarakterli tərəfimi sevir. Mən isə onu təsirli hesab edirdim.

P.M. Tez-tez görüşürdünüz?

N.C. Birinci il mən demək olar ki, ayda bir dəfə Monakoya gedirdim... O bəzən məni World Music Awards və ya tennis turniri kimi rəsmi tədbirlərə aparırdı...

P.M. Siz nə vaxtsa onun atasını, Şahzadə Rainierlə tanış olmusunuz?

N.C. Bəli. Təxminən iyirmi nəfərin olduğu şam yeməyində; Albert mənə dedi ki, biz birgə gedə bilmərik çünki atı orda olacaq. Günortadan sonra o, dostuna “Nikolun qayğısına qalın. Mən ona çox vurğunam” deməklə birbaşa olaraq mənə çox sevimli sevgi etirafı etdi və məni öpdü...

P.M. O sizə atası ilə söhbətindən nə dedi?

N.C. Biz bu barədə ertəsi gün danışdıq. O mənə qərribə gəldi. Mən narahat oldum. ‘Fikirləşirəm ki,’ o dedi. ‘İnanıram ki, biz dost qalsaq yaxşı olar.’

P.M. Siz necə reaksiya verdiniz?

N.C. ... Mən ağlayırdım. Mən ona zəng elədim ki, həqiqətən bitib-bitmədiyini öyrənəm. ‘Sən mənim vəziyyətimdə olsaydın, nə edərdin?’ soruşdum. O cavab verdi ‘Gözləyərdim. Çox uzun zaman yox, amma gözləyərdim...” ...

P.M. Adama elə gəlir ki, Albertin atası ilə söhbəti sizin münasibətlərinizdə dönüş nöqtəsi olub.

N.C. Elədir. Münasibətlərimiz ondan sonra pisləşdi. Lakin eyni zamanda, o qərar qəbul etməkdən qorxan kimi görünürdü; tərdüdü edirdi, bir addım qabağa, iki addım arxaya atırdı...

... Albert hisslərini ifadə edən və ya mübahisə edən biri deyil. Yaxşı yumor hiss var. Biz demək olar ki, eyni sıxlıqla görüşürdük, amma üç gün əvəzinə bir gün görüşürdük. Mənə elə gəlirdi ki, o bağlanmaqdan qorxurdu. 2002-ci ilin dekabrında mən istədim ki, ad günümü birgə keçirək. O təklif etdi ki, mən Monakoya gedim... Biz bir şeylər içməyə getdik. Ona yaxınlaşan çoxlu gənc qadın vardı və mən

ona bildirdim ki, bu xoşuma gəlmir. Mənzilə qayıtdıqdan sonra biz yenidən sevgili olduq və bu mənim həmin gecə istəmədiyim bir şey idi. Axşam məni narahat etmişdi.

P.M. Həmin gecə hamilə qaldınız?

N.C. Bəli. Bunu nə o, nə də mən planlamamışdıq. Mən qorunurdum...11 dekabrda Albertlə görüşəndə döşlərim ağrıyırdı. Ona dedim 'Hamilə olsam ne edəcəyik?' O cavab verdi 'Hamiləsənsə, uşağı saxlamalısan'. O bunu ürəkdən dedi. O dərhal oğlan adlı fikirləşməyə başladı, mən isə qız adları, çünki mənim artıq iki oğlum vardı. O dedi 'Mən oğlan adları fikirləşməyə çalışıram – sən ancaq oğlan etməyi bacarırsan!'...

...

Bundan az sonra hamiləlik testi pozitiv çıxdı... Mən ondan tezliklə qərar verməsini istədim... Mən mövqeyi səbəbilə uşağın Albert üçün nə demək olduğunu başa düşürdüm. Mənim fikrimcə o qərar verməli idi...O mənə dedi 'Saxla uşağı. Mən hər şeylə məşğul olacağam. Sizin heç bir əksiyiniz olmayacaq. Mən sənə evlənməyə söz vermirəm, amma uşağı saxla və narahat olma: Mən onu yavaş-yavaş ailənin içərisinə salacağam. İstədim hələlik bu xəbər aramızda qalsın. Bu barədə danışmalı olduğum tək insan, müşavirim və uşaqlıq dostumdur, onu da sən yaxşı tanıyırsan.'

P.M. Hamiləliyiniz zamanı o sizdən xəbər almaq üçün əlaqə saxlayırdı?

N.C. Zaman-zaman. Mənlə nəzakətlə danışırdı. Sonra bir gün müşaviri ilə Parisdə məni görməyə gəldi... Üç aylıq hamilə idim. O fikrini dəyişmiş kimi görünürdü, lakin mənə görə çox gec idi. Müşavir dedi 'Başa düşürsünüz ki, uşaq oğlandırsa, onlar bundan Albertin taxta çıxmasına mane olmaq üçün istifadə edəcəklər və uşağın taxtı tələb etmək hüququ yaranacaq'. Mən onun mənim üçün xırdalıq olan məsələlərə getməsinə təəccübləndim. Mən bu məsələlər barədə düşünmürdüm də... mənə aydındır ki, nigahdankənar uşaq taxta çıxma bilməz.

P.M. Sonra nə oldu?

N.C. Öyrəndim ki, oğlan gözləyirəm. Çox narahat idim.. Ondan soruşdum ki, oğlan olması onun işlərini daha da çətinləşdirəcəkmi... "Yox, qız olmasından daha çox yox." O əlini qarnıma qoydu və biz yenə ad barədə danışmağa başladıq....

...

Beş ay yarımli hamilə olanda, ona zəng etdim. O mənimlə həmişə davrandığı kimi davranmadı və başa düşdüm ki, nə isə baş verib və münasibətlərimizi bitirmək istəyir. O dedi "Mən bu barədə fikirləşdim. Məsləhət aldım. Uşaq qeyri-mümkündür."

...

Mən bir hüquqşünasla görüşdüm, o da Albertin hüquqşünasına xəbər verdi. Albert dərhal mənə zəng etdi, çox narahat idi: 'Sən məni tələyə salmısan...' O elə danışırdı ki, elə bil beyni yorulub. Mən səkkiz aylıq hamilə idim, bizim tanışlığımızdan altı ay sonra hamilə qalmışdım. Mənim hamilə qalmağa çox imkanım olardı.

P.M. Doğuş necə oldu?

N.C. 24 avqust 2003-cü il mənim ən xoş xatirəm deyil. Mən çox yalqız idim. Xəstəxanadan çıxan gün, İsveçrə Ekspertiza İnstitutunun təsdiq etdiyi fransız laboratoriyasından yanıma gəldilər, oğlumdan DNT üçün nümunə götürmək istəyirdilər. Bunu onun müşaviri təşkil etmişdi.

...

Mənim iki böyük oğlum balaca qardaşlarının atasının kim olduğunu hələ bilmirdilər... Aleksandr mənim otağında, uşaq çarpayısında yatırdı... O astmadan əziyyət çəkirdi və altı həftə xəstəxanada yatmışdı... Mən bütün bunlarla, etibar edə biləcəyim kimsə olmadan, təkbaşına məşğul olurdum.

...

N.C. Doğulduğundan iki ay yarım sonra... Mənim üçün ən əsas məsələ Aleksandrın tanınması idi. Uşağımın atasının olmaması qəbuledilməz idi. Mən onlara bunu belə izah etdim. Mənim üçün uşağın tanınmaması, məsələnin məhkəməyə çıxarılmasının yeganə səbəbi olardı. Albert işləri elə qurmalı idi ki, lap başda onun gizlədilməsi lazım olsa da, bu uşağın az-çox normal həyatı olsun. Lakin mən onun məsələni, Mazarine kimi böyüməsini istəmirdim. Mən ancaq bu barədə düşündürdüm, heç bir saniyə də onun potensial varis olmasını düşünmürdüm. Bu arada Albert mənə hər üç Aydan bir müəyyən məbləğ ödəyirdi ki, bu məbləği mən hələ də alıram.

P.M. Daha sonra nə oldu?

N.C. Hüquqşünasıma artıq etibar etmədiyim üçün, başqası ilə əlaqə saxladım və mənim üçün yeganə vacib məsələnin Albertin oğlunu tanıması olduğunu izah etdim. Fikrimcə, uşağın tanınmaması, ona köklərinin danılmasıdır...

...

P.M. Albert sizin üçün uşağın tanınmasının necə vacib olduğunu anladı?

N.C. Sonradan bəli, mən buna çox sevindim: 15 dekabr 2003-cü ildə o mənimlə notariusun bürosunda görüş təyin etdi və müşavir də olacaqdı...

P.M. Notariusun ofisində görüş zamanı nə oldu?

N.C. Albert tanınma aktını imzaladı. O bunu mənə olan hörmətindən etdi, lakin bu aktın atasının ölümünə qədər rəsmi reyestrə qeyd olunmaması barədə göstəriş verdi.

P.M. Bu aktın nüsxəsi sizdə varmı?

N.C. Mənə bu kağızları vermədilər, məndə sadəcə bu aktın qeydiyyat nömrəsi var. Mən notariusdan dəfələrlə oğlumla bağlı sənədin olması barədə arayış istədim. Mənə dedilər "Daha sonra." Rainierin dəfnindən sonra yenidən notariusla əlaqə saxladım, Albertin göstərişinə əməl olunmasını və oğlumun atasının adının doğum və ölümlər reyestrinə salınmasını xahiş etdim. Yenə də notarius dedi ki, bu məsələ gözləyə bilər... Yenidən aktın bir nüsxəsini istədim. İmtina etdi...

P.M. Mənziliniz barədə nə deyə bilərsiniz? Nəhayət köçdünüz?

N.C. ... 2004-cü ilin aprelinde ev tapdım və indi orda işlər davam edir.

P.M. Bu ev kimə aiddir?

N.C. Bir əmlak investisiya şirkətinə (SCI). Payın 50%-i Aleksandrın adındadır...

P.M. Oğlunuzun tanınması aktının imzalanması üçün notarius ofisindəki görüşünüzdən sonra Albertlə münasibətləriniz necə oldu?

N.C. Mən istəyirdim ki, o oğlunu müntəzəm qaydada görsün və xəbər bilmək üçün zəng etsin. Bunu edir... Gəldiyi vaxt mən ona dedim: 'Uşağımız olduğu o mənaya gəlmir ki, aramızdakı hər şey bitməlidir'. O cavab verdi 'Hələlik, mən üstün tuturam ki, biz hər şeyi bitirək, çünki davam etsək, ikinci uşaq da olacaq!'

...

P.M. Niyə görə bu barədə danışmaq qərarına gəldiniz?

N.C. Mən artıq sizə səbəblərin bəzilərini dedim. İstəyirəm ki, Aleksandr normal böyüsün, atası olsun. İstəyirəm yalanlara son qoyulsun. Mən artıq yalanlardan, onun dostlarının məşuqəsi hesab edilməkdən bezmişəm. Susmaqdan artıq şəxsiyyətim qalmayıb və az qala qanundankənar biri kimi yaşayıram. Mən oğlumun psixoloji sağlamlığı üçün narahatam. Onun tez bir zamanda xaç suyuna çəkilməsini, düzgün doğum haqqında şəhadətnaməsinin olmasını istərdim. Bundan əlavə, mən başa düşürəm ki, bu uşaq

barədə şayiələr gəzir və həqiqətin bərqarar olmasını istəyirəm ki, o və böyük qardaşının gözlərində analarının ləyaqətli imici olsun.

...”

15. Müsahibəyə Şahzadənin uşaqla beş, Xanım Coste ilə iki şəkli də əlavə edilmişdi. Xüsusilə, qoşa səhifəlik bir hissədə (səhifə 50 və 51) Şahzadənin qucağında uşaqla şəkli verilmişdi və başlıq belə idi “Anası deyir ki, Aleksandr ‘Albertin oğludur’”. Bundan sonra aşağıdakı mətn verilmişdi:

“Balaca oğlan ancaq iki söz deyə bilir: ana və ata. Balaca oğlan köklərinin gəldiyi iki mədəniyyətin arasındakı böyük uçurumdan narahat kimi görünür. Adı Aleksandrdir, fatehin, imperatorun adı kimi. Parisdə, 24 avqust 2003-cü ildə anadan olub. Anası istəyir ki, o gizli, ‘Mazarine kimi böyüməsin’. Bu səbəbdən, onun varlığı barədə sirri açır və hər hansı respublika və ya sülaləyə təhlükə yaratmır. Çünki Toqoda, anasının ölkəsində bütün uşaqların, qanuni nigahı olan cütlüklərin uşağı olub-olmamasından asılı olmayaraq, rəsmi ataya malik olmaq hüququ var. Hələlik, bu qara və qıvrım saçlı balaca oğlan, şahzadə olub olmadığını bilməklə maraqlanmır. Anası ona tərəf əyilir və o xoşbəxtdir. Artıq evdə bir kral var... o.”

Şəkli aşağıdakı iki yazı müşayət edir:

“Monakonun yeni 47 yaşlı suvereninin hər hansı uzunmüddətli münasibətinin olduğu bilinmir. Bu gün onun səkkiz il əvvəl tanış olduğu stüardessa Nicole Coste, onların birgə oğlu olduğunu iddia edir.”

“Onun heç vaxt belə gülümsədiyi görünməyib: Şahzadə Albert Aleksandrın şarmına məğlub olur.”

16. Şahzadənin qucağında uşaq tutduğu dörd şəkil 52, 53, 56 və 57-ci səhifələrdə yerləşdirilmiş və onlara da şərh və/və ya alt-başlıqlar qoyulmuşdu. Xüsusilə, 52-ci səhifədəki şərhde deyilirdi “Nəzakət, zəriflik və səbr, uşaqları sevən şahzadə üçün açar sözlər”, və səhifə 53-də, “Şahzadənin həmişə uşaqlara qarşı bir zəifliyi olub” və “Olimpiya maykası geyinən və qucağında Aleksandr olan Monako Olimpiya Komitəsinin sədri Albert”. Səhifə 56 və 57-də aşağıdakı alt-başlıq görünürdü: “Aleksandr 6 aylıqdır. O artıq ayağa qalxmağa çalışır. Bu onun Albertlə ilk görüşlərindən biridir. O anasının yataq otağında yatır. Nicole və onun üç oğlu Parisin 16-cı *arrondissement*-da bir mənzilə köçüblər.”

Nəhayət, Şahzadənin Xanım Coste ilə üç şəkli 58 və 59-cu səhifələrdə yayımlanmışdı. 58-ci səhifədəki fotonun altında yazılmışdı:

“Onlar Nitsa-Paris uçuşunda tanış olublar, Nicole stüardessa idi. O, Toqodakı Loie şəhərini, səkkiz əvvəl, 17 yaşında olanda tərk etmişdi. ‘Mənim ölkəmdə ata, öz oğlunu uşağını tanımağa məcbur edilərdi’.”

59-cu səhifədəki fotolarda aşağıdakı alt-başlıqlar vardı:

“Nicole rəsmi tədbirlərə də qatılırdı. 2001-ci ilin mayında Monte-Carlo Music Awards-da müğənni Yannicki qəbul edərkən Şahzadənin sağında idi. 2002-ci ildə (solda) o Grand Prix-də Kral ailəsi yerində görünüb.”

17. 10 may 2005-ci ildə Xanım Coste bir bəyanat verərək bildirdi ki, *Paris Match*-a 5 may 2005-ci ildə nəşr edilməsi üçün müsahibə verməyə razılıq verib, diqqətlə istifadə edilən sözləri oxumuş və Şahzadəni Aleksandr ilə görüntüləyən fotoları özü verib. O bildirdi ki, bu fotoları özü çəkib və buna Şahzadənin tam razılığı olub. O daha sonra başqa bir bəyanat verib bildirdi ki, nəşr edilməsi üçün üç şəkli mediyaya o özü, pulsuz verib. O əlavə etdi ki, oğlu daha əvvəl bir notarius qarşısında tanınıb, notarial akt 15 dekabr 2003-cü ildə imzalanıb və həmin tarixdə razılaşdırılıb ki, akt Şahzadə Rainierin ölümündən dərhal sonra Parisin 14-cü *arrondissement*-nin rayon mərkəzinə göndərilsin. O bildirdi ki, o bütün dostca yollarla Şahzadənin hüquqşünası ilə kompromis tapmağa çalışıb və Şahzadənin öz öhdəliyini yerinə yetirməməsi faktı onu məcbur edib ki, məsələni ictimaiyyətin diqqətinə çatdırsın. Media ilə bağlı, o bildirdi: “onlar sadəcə olaraq, oğluma və mənə Aleksandri rəsmi olaraq tanınmasına yardım etdilər”.

B. Fransa məhkəmələrindəki proseslər

18. 19 may 2005-ci ildə, *Paris Match*-da yayımlanan məqalənin onun şəxsi həyat və etibar hüququna müdaxilə olduğunu hesab edərək, Şahzadə Konvensiyanın 8-ci maddəsi və Mülki Məcəllənin 9 və 1382-ci maddələrinə əsaslanaraq ərizəçilərə qarşı müəyyən müddətli məhkəmə prosesi açdı. O nəşriyyat şirkətindən kompensasiya istədi və jurnalın üz qabığında məhkəmə qərarının çap olunması barədə qərar verilməsini və məhkəmə qərarının dərhal icra olunmasını xahiş etdi.

19. 29 iyun 2005-ci ildə Nanter Böyük İnstansiya Tribunalı (“TGI”) Hachette Filipacchi Associés şirkətinə Şahzadəyə mənəvi ziyana görə 50,000 Avro (EUR) ödəməsini əmr etdi. Tribunal həmçinin əmr etdi ki, qərarın detalları, nəşr şirkətinin hesabına jurnalın üz qabığında, edilməsə gündəlik cərimə cəzasına çarpdırılmaq şərti ilə çap olunsun və başlıq belə olsun “Məhkəmə Monakolu Şahzadə Albert II xahişi ilə *Paris Match*-a qarşı qərar qəbul etdi”. Qərar dərhal icra edilən idi.

20. TGI xüsusilə bildirdi ki, jurnalda üz qabıqdan etibarən, onu qucağında uşaqla göstərən şəkillə müşayət edilən “Monakolu Albert: Aleksandr, gizli uşaq” adı altında Şahzadənin nigahdan kənar ata olduğunu göstərmişdir. O həmçinin bildirdi ki, məqalədə, jurnalın içərisində on səhifədə Xanım Coste ilə, suallarla onun Şahzadə ilə münasibətlərini, cütlüyün hisslərini, Şahzadənin şəxsi həyatı və reaksiyalarını və uşağın notarius qarşısında tanınmasının müzakirə olunmasına gətirib çıxaran müsahibə vasitəsilə Şahzadənin bir uşağın atası olduğunu göstərirdi. Tribunal vurğuladı ki, jurnal bu açıqlamanı illustrasiya və sübut etmək üçün bilərəkdən bu şəxslərin özəl həyatının intim kontekstində çəkilən bir çox şəkli seçmişdir və bu fotolar jurnalın özünün şərtləri ilə müşayət olunmuşdur ki, onlarda da Şahzadənin sevgi həyatına və müsahibə verənlə tanış olduğu şəraitə istinad edilir, onun gənc qadına və uşağa davranışları analiz edilir və onun gizli uşağa olan hissləri ilə bağlı fikir yürüdüldü.

21. TGI hesab etdi ki, müşayiət edən fotolarla birlikdə bütün məqalə eşq və ailə həyatının ən intim sahəsi ilə bağlıdır və heç bir ictimai müzakirə ilə əlaqədar deyildir. O əlavə etdi:

“... Şikayətinin Monako Krallığı taxtına çıxması, uşağın vətəndaş vəziyyəti ilə bağlı söz-söhbətlərlə əlaqədar olaraq, onu nə şəxsi həyatına hörmət hüququndan, nə də öz nüfuzunun müdafiəsi hüququndan məhrum etməmişdir. Bu dedi-qodular, bütün hallarda maraqlı kütləyə ictimai fiqurların həyatları, hissləri və şəxsi həyatlarındakı davranışları ilə bağlı bir qəzetin səhifələrində media işıqlandırılması yolu ilə məlumat vermək üçün legitim bəhanə ola bilməz. Qəzet, uşaqların hüquqlarının, qadınların hüquqlarına ziyan verilmədən qanunən tanındığı məhkəmə zalının yerini tutduğunu bütün ciddiliyi ilə iddia edə bilməz.;

Həm dili, həm də onu müşayət edən, iddia edildiyi kimi özəl həyata müdaxilə etdikləri üçün tamamilə uyğunsuz olan fotolar vasitəsilə bu dedi-qoduları sensasiya tərzində verən mübahisələndirilən məqalə, şikayətinin fundamental şəxsi hüquqlarının ciddi və bilərəkdən pozuntusudur və şikayətçi bu hüquqlarına hörmət edilməsi ilə bağlı nəşriyyat şirkətinə 3 may 2005-ci ildə məhkəmədən kənar qaydada xüsusi bir xəbərdarlıq da göndərmişdir....”

22. Ərizəçilər bu qərardan appelsiya şikayəti verdilər.

23. Şahzadə 6 iyul 2005-ci ildə yaydığı bir pres-relizlə Aleksandrın atası olduğunu ictimai şəkildə qəbul etdi.

24. 13 iyul 2005-ci ildə Versailles Appelyasiya Məhkəməsi TGI qərarının məhkəmə qərarının nəşr edilməsi ilə bağlı hissəsinin dərhal icra edilmə qüvvəsini dayandırdı.

25. 24 noyabr 2005-ci ildə Versailles Appelyasiya Məhkəməsi qərarını verdi. O qeyd etdi ki, Xanım Coste ilə müsahibə vasitəsi ilə, mübahisələndirilən məqalə, 1997-ci ildən bəri müsahibəni verən şəxslə Şahzadə arasında intim münasibətlərdən doğulan kimi təqdim edilən uşağın anadan olma faktını açıqlamağa fokuslanmışdı. O həmçinin qeyd etdi ki, Şahzadə uşağın tanınması barədə notarius qarşısında bəyanat vermiş – yəni, bilərəkdən məxfilik şərtlərini seçmiş- ola bilsə də, məqalənin yayımlandığı tarixə qədər bu bəyanat uşağın doğum haqqında şəhadənaməsində qeydiyyatı səbəb olmamış və nəticədə onun doğulması və atasının şəxsiyyəti ictimaiyyətə gizli qalmışdır.

26. Appelyasiya Məhkəməsi onu da bildirdi ki, bir şəxsin hissləri, sevgi həyatı və ya ailə həyatı və atalıq və analıq məsələləri şəxsi həyat sahəsinə aiddir və Mülki Məcəllənin 9-cu maddəsi və Konvensiyanın 8-ci maddəsi ilə qorunur və bu müddəalar anonim şəxslərlə mülki, siyasi və ya dini funksiyalar daşıyan ictimai fiqurlar arasında heç bir fərq qoymur. O qeyd etdi ki, bununla belə, bu prinsip, maraqlı şəxsin status və ya funksiyası səbəbindən potensial təsir və nəticələrinə görə bir ictimai müzakirəyə səbəb olduğu hallarda bir istisnaya icazə verir və belə halda, məlumat vermək vəzifəsi, şəxsi həyata hörmət hüququndan daha üstün olur.

27. O aşağıdakı əsaslandırmanı gətirdi:

“Albert Grimaldinin atalığı faktı açıq şəkildə tanınmadığından və Monako Konstitusiyasına görə nigahdan kənar doğulan uşağın taxta çıxması qeyri-mümkün olduğundan və Albert Grimaldinin, Xanım Costenin uşağının mümkün atalığının açıqlanmasına razılıq vermədiyindən və bu səbəbdən 3 may 2005-ci ildə Hachette Filippachi Associés şirkətinə faktların açıqlanmasına etirazını bildirdiyindən, belə nəticə çıxır ki, Hachette Filipacchi Associés bilərəkdən Mülki Məcəllənin 9-cu maddəsi və Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasının 8-ci maddəsinin müddəalarını pozmuşdur və bu əməlin bu işdə mövcud olmayan gündəlikdəki məsələlər barədə məlumat vermək tələbi ilə əsaslandırma bilməmişdir və atasının 2005-ci ilin aprelinde ölümündən sonra Krallığın taxtdakı Şahzadəsi olsa da, məlumatın legitimliyi və ya oxucularının məlumat almaq hüququ Albert Grimaldinin gizli atalığını əhatə etmir;

Məqalənin “gizli” uşaq barədə məlumatı açıqlamaqla kifayətlənməyərək, Xanım Costenin etiraflarından çıxarılaqla onun şikayətçi ilə tanış olma şəraiti, şikayətçinin hissləri, Xanım Costenin hamilə olması xəbərinə ən özəl reaksiyaları, onun mənzilində görüşləri zamanı uşağa qarşı davranışları barədə çoxsaylı məlumatlar verərək şikayətçinin özəl həyat sferasına müdaxilə etməsi, bu faktların eyni zamanda *Bunte* jurnalında verilməsi, məqalənin yaratdığı nəticələr və ya digər mətbuat orqanlarında bu (nəşriyyat şirkətinin səhvi ucbatından hamıya məlum olan) məlumatların təkrar olunması və ya bu sirin açılmasının iddia olunan legitimliyi ilə əsaslanma bilməz, çünki uşağın anadan olması ilə bağlı gizliliyin qaldırılması və atanın şəxsiyyətinin açıqlanmasını medianın və xüsusilə Hachette Filipacchi Associés şirkətinin məlumat vermək, ictimaiyyətin diqqətinə çatdırmaq vəzifəsini predmeti edəcək siyasi statusu yox idi. Bu, həmçinin, Albert Grimaldi, məxfi və ya gizli saxlamaq niyyətində olduğu özəl həyatı barədə məlumatın açıqlanmasının media təsiri ilə üzləşməli olması və buna görə də ictimai açıqlama verməyə məcbur olması faktı ilə və ya məqalənin Hachette Filipacchi Associés şirkətinin bildirdiyi kimi şikayətçini pozitiv şəkildə göstərən tonu ilə əsaslanma bilməzdi;

Məqaləni müşayət edən və şikayətçini uşaqla göstərən şəkillər Xanım Coste tərəfindən Albert Grimaldinin razılığı ilə çəkilsə də və Xanım Coste uşaqla bağlı valideynlik hüququna malik yeganə şəxs olaraq onları *Paris Match* -a nəşr olunmaq üçün versə də, Albert Grimaldi onların, onun özəl həyatına müdaxilə təşkil edən bir məqaləni müşayət etmək üçün nəşr olunmasına razılıq verməmişdi və nəticədə, şəkillərin yayımlanması qanunsuzdur...”

28. Appelyasiya Məhkəməsi belə nəticəyə gəldi ki, mübahisələndirilən nəşr, gizli saxlamaq niyyətində olduğu və uşağın anadan olmasından mübahisələndirilən məqalənin yayımlanmasına qədər gizli qalan atalıq faktı qəflətən və onun istəyinə zidd olaraq ictimaiyyətə məlum olmuş və Şahzadəyə geridönülməz zərər vurmuşdur. O hesab etdi ki, bununla vurulan mənəvi ziyan əlavə kompensasiya olaraq bu barədə məhkəmə qərarının yayımlanmasını da əsaslandırır və pozuntunun xarakteri və nəticələri nəzərə alındığında bu tədbir bir-biri ilə münaqişədə olan maraqlara qeyri-mütənasib deyildi, əksinə, işin xüsusi hallarında ən adekvat kompensasiya idi. Bu səbəbdən məhkəmə appelyasiya şikayəti verilən qərarı, məhkəmə qərarının yayımlanması ilə bağlı hissəsi istisna olmaqla qüvvədə saxladı və əmr etdi ki, məhkəmə qərarı əsas başlıq altında deyil, üz qabığının üçdə bir hissəsi ölçüsündə olsun. Appelyasiya Məhkəməsi əmr etdi ki, məhkəmənin qərarının göndərildiyi tarixdən sonrakı ilk həftəki *Paris Match* buraxılışının üz qabığının alt üçdə bir hissəsində ağ rəngli çərçivənin içərisində qırmızı hərflərlə aşağıdakı mətn yerləşdirilsin və əks halda, həmin tarixdən sonrakı hər buraxılışa görə 15,000 Avro olmaqla cərimələnsin:

“Versailles Appelyasiya Məhkəməsinin Nanterre *Tribunal de Grande Instance* məhkəməsinin qərarını qüvvədə saxlayan qərarı ilə Hachette Filipacchi Associés şirkəti *Paris Match* qəzetinin 5 may 2005-ci il

tarixli 2920 sayılı buraxılışında yayımlanan ‘Monakolu Albert: Aleksandr. Gizli uşaq’ başlıqlı məqalədə Monakolu II Albertin şəxsi həyat və şəkil hüquqlarının pozulmasına görə məsul hesab edilmişdir.”

29. Bu bəyanat, jurnalın 5 yanvar 2006-cı il tarixli, 2955 sayılı buraxılışında Şahzadənin fotosunun altında yerləşdirildi. Jurnalın üz qabığının başlığı belə idi “Monakolu Albert. Həqiqət cəzalandırıldı”. Bundan sonra aşağıdakı şərh verilmişdi:

“*Paris Match* onun oğlu Aleksandrın mövcudluğu barədə məlumat açıqladı. Məhkəmələr məlumat vermək azadlığını cəzalandırdı. Buna reaksiya olaraq beynəlxalq mətbuat bizi dəstəklədi.”

30. Bundan əlavə, ərizəçilər Appelyasiya Məhkəməsi qərarından kassasiya şikayəti verdilər. Şikayətlərində aşağıdakı arqumentləri irəli sürdülər: taxtda olan şahzadənin ata olması barədəki məlumat, həmin şəxsin həyata keçirdiyi funksiyalar və Monako Krallığında hakimiyyətin vərəsəliklə keçməsi səbəbindən icimai həyatla bağlı idi; bu məlumatın açıqlanması ictimaiyyəti məlumatlandırmaq üçün vacib idi; şahzadənin ata olması barədə xəbərlə birgə müşahidələrin və şərhlərin verilməsi qanuna uyğun idi, çünki onlar ziyansız idi və sadəcə olaraq məlumatı aydınlatmaq üçün idi; və məqalədə təsvir olunan xəbəri illüstrasiya edən ailə arasında çəkilmiş fotoların yayımlanması şəxsi və ailə həyatına müdaxilə edəcək xarakterli deyildi.

31. Konvensiyanın 10-cu maddəsinə istinad edərək və Məhkəmənin yurisprudensiyasından sitat gətirərək ərizəçilər iddia edirdilər ki, ictimaiyyətin məlumat almaq hüququ var idi və bu məlumat bəzi ictimai fiqurların şəxsi həyatları ilə bağlı məlumatları da əhatə edirdi. Onlar xüsusilə hesab edirdilər ki, Məhkəmənin *Von Hannover v. Germany* (no. 59320/00, §§ 62 və 76, ECHR 2004-VI) işindəki qərarı, kral ailəsindən olan şəxsin, hazırki işdəki Şahzadə kimi Monako Dövlətinin başçısı olduğu hallarda əks nəticə yaradır. Bu arqumenti dəstəkləmək üçün onlar *Krone Verlag GmbH & Co. KG v. Austria* (no. 34315/96, 26 fevral 2002) işinə istinad edirdilər. Bu işdə bildirilir ki, şəxsin siyasətçi olması faktı bir fərdi ictimai həyat sferasına salır ki, bunun da müvafiq nəticələri olur. Onlar daha sonra iddia edirdilər ki, Kassasiya Məhkəməsi də, hətta fərd heç bir vəzifə tutmaqda belə şəxsi həyatla bağlı məlumatlar da daxil olmaqla məlumat hüququnu təsdiq etmişdir. Nəhayət ərizəçilər bildirirdilər ki, oxşar hallarda, hətta şəxsin şəkil hüququnun mübahisələndirildiyi hallarda məlumat vermək və almaq hüquqlarının üstünlüyü məhkəmə tərəfindən tanınmışdır.

32. Ərizəçilər xüsusilə iddia edirdilər ki, vərəsəlikə keçən monarxiyada Şahzadənin vərəsəsinin olmaması artıq müzakirə mövzusu idi və uşağın olması bu müzakirəyə töhfə verirdi. Onlar həmçinin bildirirdilər ki, uşaq potensial Monako taxtı varisi idi, çünki atası onu istədiyi zaman legitimləşdirə bilərdi. Onlar hesab edirdilər ki, o qədər həqiqi olmasa da, bu ssenari hüquqi olaraq mümkün idi və bu səbəbdən, Monako monarxiyasının gələcəyi ilə bağlı icimai müzakirə mövzusunda çevrilmiş və bundan əlavə, uşağın Toqo mənşəli olması, xüsusilə konservativ olan krallığın imicini dəyişə biləcək ictimai maraqlarla bağlı müzakirələrə səbəb ola bilər.

33. Ərizəçilər həmçinin iddia edirdilər ki, Monako krallığını Fransaya bağlayan ciddi bağlar vardır. Onlar daha sonra bildirirdilər ki, mübahisələndirilən materialın, ən ciddi və ən prestijli qəzetlər də daxil olmaqla dünya səviyyəli təsirləri sübut edir ki, *Paris Match* tərəfindən açıqlanan məlumatlar ictimai maraqları kəsb edən müzakirələrə töhfə verir və sadəcə əyləncə xarakterli məqalə deyildir.

34. Onlar daha sonra iddia edirdilər ki, məqaləni müşayət edən, Şahzadəni uşaqla və ya Xanım Coste ilə göstərən fotolar hadisə barədə xəbəri illüstrasiya edirdi və insan ləyaqətini zidd deyildi, çünki Şahzadəni pozitiv şəkildə göstərirdi. Onlar bildirirdilər ki, bu fotolar, Şahzadənin məlumatı olmadan deyil, Xanım Costenin özü tərəfindən çəkilmişdi və dəqiqləşdirirdilər ki, fotoları *Paris Match*-a yayımlamaq üçün Xanım Coste özü, könüllü və pulsuz vermişdi.

35. Nəhayət onlar vurğulayırdılar ki, *Bunte* jurnalı 4 may 2005-ci ildə, mübahisələndirilən məqalədən əvvəl Almaniya da təmənilə oxşar məqalə yayımlamışdı və alman məhkəmələri Şahzadənin qəzetə qarşı şikayətini rədd etmişlər.

36. 27 fevral 2007-ci il qərarilə Kassasiya Məhkəməsi kassasiya şikayətini, *inter alia* aşağıdakı əsaslarla rədd etdi:

“... rütbəsi, mənşəyi, zəngiliyi və ya indiki və gələcək vəzifəsindən asılı olmayaraq hər bir insanın şəxsi həyatına hörmət hüququ vardır ; ... qərarı ilk olaraq bildirilir ki, məqalənin dərc olunduğu tarixdə, uşağın mövcud olması və mənşəyi ictimaiyyətə məlum deyildi və ikincisi, Krallığın Konstitusiyasına görə, nığahdankənar doğulduğu üçün onun taxta çıxması mümkün deyildir və bundan əlavə, şirkətin şikayətində bu vəziyyətin Fransa və ya Monako cəmiyyətlərində ictimai müzakirə mövzusu olduğu iddia edilmirdi və mübahisələndirilən məqalədə analiz edilmirdi, və nəhayət, məqalədə Xanım Coste ilə Şahzadə Albertin tanış olması və münasibətləri ilə, Şahzadənin hamiləlik xəbərinə reaksiyası və sonradan uşaqla davranışları ilə bağlı çoxsaylı mövzudankənar qeydlər vardı; ... bu fikirlər və mülahizələr işığında, Appelyasiya Məhkəməsi düzgün olaraq, məqalənin dərc olunduğu tarixdə ictimaiyyətə məlumat vermək kimi legitim əsasla bu məlumatın yayılmasını əsaslandıracaq, ictimai maraq kəsb edən hər hansı xəbər və ya müzakirənin mövcud olmadığını qeyd etmişdir;... bundan əlavə, məqalənin içəriyini illüstrasiya etmək üçün istifadə edilə fotolar onun özəl həyatını təsvir edir və beləliklə, onun imicinə nəzarət etmək hüququnu pozur...”

C. Alman məhkəmələrindəki proses

37. 12 may 2005-ci ildə, ilkin olaraq 4 may 2005-ci ildə dərc olunan məqalədən (bax: yuxarıdakı paraqraf 11) sonra, həftəlik *Bunte* jurnalı Şahzadənin atalıq faktının açıqlanması barədə başqa bir məqalə dərc etdi və bu dəfə Şahzadə ilə uşağın bir neçə fotosunu da verdi.

38. Şahzadə jurnal əleyhinə, hər hansı yeni məqalələrin qarşısını almaq üçün təcili proses açdı, lakin onun tələbi 19 iyul 2005-ci il tarixli Freiburg Regional Məhkəməsinin (*Landgericht*) qərarı ilə rədd edildi və bi qərar 18 noyabr 2005-ci il Karlsruhe Appelyasiya Məhkəməsi (*Oberlandesgericht*) tərəfindən qüvvədə saxlandı.

39. Freiburg Regional Məhkəməsi xüsusilə qeyd etdi ki, müasir cəmiyyətin *par excellence* fiquru kimi, Şahzadə şəxsi həyatına mübahisələndirilən müdaxiləyə dözümlü davranmalıdır, çünki məlumatın xəbər dəyəri vardır. O qeyd etdi ki, uşağın anasının bəyanatlarıyla bağlı jurnalın dərc etdiyi məlumatın doğruluğu və iddiaçının atalığı hər hansı xüsusi şəkildə mübahisələndirilməmişdir. Freiburg Regional Məhkəməsi hesab etdi ki, bu nəşr, fərdin intim sferasının müdafiəsi anlamında qəbul edilməz deyildi, çünki bu açıqlama həmin sferaya deyil, şəxsi həyatın daha az müdafiə olunan sferasına aid idi. O hesab etdi ki, ictimaiyyətin məlumat almaq hüququ iddiaçının cəmiyyətdəki mövqeyindən irəli gəlirdi və onun açıqlamaların nəticəsində hiss edə biləcəyi təzyiqin məqsədi onu uşağı tanımağa məcur etmək idi və bu nəşri qadağan etmirdi, sadəcə onun nəticəsi idi və iddiaçı buna dözümlü yanaşmalı idi. Regional Məhkəmə qeyd etdi ki, yayımlanan fotolar iddiaçının razılığı ilə, onun özəl sferasında çəkilməmişdi və mediaya onlara ən azı iddiaçı qədər hüququ olan şəxs tərəfindən verilmişdi. O hesab etdi ki, iddiaçının özəl sferasının və öz imicinə hüququnun müdafiəsi, ictimaiyyətə iddiaçının nığahdan kənar oğlunun doğulması və uşağın anası barədə məlumatı ötürməyin əhəmiyyəti nəzərə alınaraq, mətbuat azadlığı qarşısında geri çəkilməli idi. Nəhayət Regional Məhkəmə hesab etdi ki, uşağın mövcudluğunun açıqlanması qərarının verilməsi uşağı tanımayan Şahzadədən daha çox, uşağın anasının şəxsi həyat sferasına aid məsələ idi.

40. Şahzadənin appelyasiya şikayətinin ardından, Appelyasiya Məhkəməsi jurnala *Bunte*-nin 4 may 2005-ci il buraxılışındakı məqaləsində yer alan, iddiaçını Xanım Coste ilə yaxın şəkildə göstərən fotonu yenidən yayımlamamağı və ya yayımlanmasına icazə verməməyi əmr etdir. Bununla belə, o hesab etdi ki, Monako Şahzadəsinin kişi cinsindən varisinin olması – konstitusiyalı vərəsəlik monarxiyasında– həlledici əhəmiyyət daşıyırdı bu məsələ ilə bağlı yalnız Monako vətəndaşlarının deyil, həm də Krallıqdan kənar yaşayan bir çox insanın marağı qorunmağa layiq idi və qanunvericiliyin yalnız legitim uşaqların taxta çıxmasına icazə verməsi əsasıyla iddiaçının özünün şəxsi sferasının təhlükəsizliyini təmin etməsi marağına tabe edilə bilməz.

...

HÜQUQİ MƏSƏLƏLƏR

I. KONVENSIYANIN 10-CU MADDƏSİNİN İDDİA OLUNAN POZUNTUSU

45. Ərizəçilər iddia edirlər ki, onlara qarşı qəbul edilmiş qərar onların məlumat azadlığı hüquqlarının həyata keçirilməsinə əsaslandırılmamış müdaxilədir. Onlar aşağıdakıların qeyd edildiyi Konvensiyanın 10-cu maddəsinə istinad edirlər:

“1. Hər kəs öz fikrini ifadə etmək azadlığı hüququna malikdir. Bu hüquqa öz rəyində qalmaq azadlığı, və dövlət hakimiyyəti orqanları tərəfindən hər hansı maneə olmadan və dövlət sərhədlərindən asılı olmayaraq, məlumat və ideyaları almaq və yaymaq azadlığı daxildir. Bu maddə dövlətlərin radio-yayım, televiziya və kinematoqrafiya müəssisələrinə lisenziya tələbi qoymasına mane olmur.

2. Bu azadlıqların həyata keçirilməsi milli təhlükəsizlik, ərazi bütövlüyü və ya ictimai asayiş maraqları naminə, iğtişanın və ya cinayətin qarşısını almaq üçün, sağlamlığın və mənəviyyatın qorunması üçün, digər şəxslərin nüfuzu və hüquqlarının müdafiəsi üçün, konfidensial şəkildə əldə edilmiş məlumatların açıqlanmasının qarşısını almaq üçün və ya ədalət mühakiməsinin nüfuz və qərəzsizliyini təmin etmək üçün qanunla nəzərdə tutulmuş və demokratik cəmiyyətdə zəruri olan müəyyən rəsmi tələblərə, şərtlərə, məhdudiyətlərə və ya sanksiyalara məruz qala bilər.”

A. Palatanın qərarı

46. Palata qeyd etdi ki, ərizəçilər əleyhinə qərar ictimai maraq kəsb edən müzakirənin hissəsi olan məlumatla Şahzadənin şəxsi həyatının detallarına aid olanlar arasında fərq qoymamışdır. Beləliklə, bu məsələdə Dövlətlərə tanınan mülahizə səlahiyyətinə rəğmən, Palata hesab etdi ki, bir tərəfdən ərizəçilərin ifadə azadlığına məhkəmələr qoyulan məhdudiyətlər ilə digər tərəfdən tədbirin məqsədi arasında ağlabatan mütənəsiblik əlaqəsi olmamışdır. Bu səbəbdən Palata bu nəticəyə gəldi ki, Konvensiyanın 10-cu maddəsinin pozuntusu baş vermişdir (Palata qərarı, §§ 51 - 75).

B. Tərəflərin Böyük Palataya təqdimatları*1. Ərizəçilərin təqdimatları*

47. Ərizəçilər bildirirlər ki, başqa bir mediada artıq açıqlanmış məlumatın xəbər qəzetində dərc olunmasına və xəbərin müvafiq fotolarla illüstrasiya olunmasına qarşı məhkəmə qərarı ictimai maraq kəsb edən məlumatın verilməsi azadlığına müdaxilədir. Onlar ehsab edirlər ki, qərar həddindən artıq ciddi və presedenti olmayan bir qərar idi və ifadə və məlumat azadlığına ifrat, aydın çəkindirici təsirə malik müdaxilə hesab edilməlidir.

48. Ərizəçilər bu müdaxilənin nə qanuni bazasının olmasını, yəni Mülki Məcəllənin 9-cu maddəsinə, nə də Şahzadənin şəxsi həyat və öz imici ilə bağlı “başqalarının hüquqlarının müdafiəsi” kimi legitim məqsəd daşdığını mübahisələndirmirlər. Bununla belə, onlar bu məsələ ilə bağlı bir xüsusi qeyd edir və iddia edirlər ki, daxili məhkəmələr Mülki Məcəllənin 9-cu maddəsi və Konvensiyanın 8-ci maddəsi mənasında şəxsi həyata həddindən artıq geniş interpretasiya vermişlər.

49. Ərizəçilər hesab edirlər ki, şəxsi həyata hörmət hüququna istina edilməsi qəbul ediləndir, lakin bu hüquq, xüsusilə ifadə azadlığı və məlumat hüququ və bu nəşrlə əlaqəsi olan başqalarının hüquqları ilə toqquşduqda mütləq deyildir. Onlar daxili məhkəmələri, Şahzadənin hüquqları ilə ərizəçilərin fikrincə bu hüquqla eyni dərəcədə dəyərli olan başqalarının hüquqları ilə, yəni ananın demokratik cəmiyyətdə heç də az legitim olmayan hüquqları, uşağın rəsmi tanınması hüququ, jurnalın, dərc olunduğu zaman artıq məxfi olmayan, ictimai maraq kəsb edən məlumatı vermək hüququnu tarazlaşdırma bilməməsinə görə tənqid edirlər.

50. Ərizəçilər həmçinin hesab edirlər ki, mübahisələndirilən qərar adi vətəndaş ilə ictimai fiqur (*a fortiori* medianın marağına səbəb olması qaçınılmaz olan Dövlət Başçıları) arasında hər hansı fərq qoymamış və bununla Məhkəmənin və hazırki Fransa məhkəmə təcrübəsinə zidd davranmışlar. Bu

arqumenti dəstəkləmək üçün onlar bildirirlər ki, daxili məhkəmələrin təcrübəsinə görə, ictimaiyyətin şəxsi həyat faktları ilə bağlı məlumatları almaq hüququ tanınır. Misal olaraq onlar, daxili məhkəmələrin bu əsasla qərar verdikləri məhkəmə işlərindən bir çox nümunələr gətirmişlər.

51. Ərizəçilər daha sonra, mübahisələndirilən müdaxilənin zəruriliyi ilə bağlı bildirirlər ki, fundamental azadlıqdan hər hansı isitisa dar interpretasiya edilməlidir və buna görə də, ifadə azadlığı qeyri-mütənasib cəzalandırılmamalıdır. Onlar iddia edirlər ki, şəxsi həyata hörmət hüququ mütləq deyildir və hazırki işdəki daxili məhkəmə qərarları, təcili social ehtiyaca cavab vermir, çünki məhkəmələr çarpışan maraqlarla bağlı hərtərəfli tarazlaşdırma həyata keçirməmiş və Məhkəmənin yurisprudensiyasındakı meyarları nəzərə almamışlar.

52. Bununla bağlı, onlar iddia edirlər ki, *inter alia*, vərəsəlik monarxiyasında, nigahdan kənar doğulmuş və atası tərəfindən hələ tanınmamış varisin mövcud olması ilə bağlı məlumat, həm monarxiyanın gələcəyi, həm də ictimai fiqur olan Şahzadənin davranışları baxımından ictimai maraq kəsb edirdi. Bu atalıq məsələsi, yalnız onun vətəndaş vəziyyəti məsələsi deyildi – onun qeyri-legitim oğlunun olub-olmamasını və əgər varsa, onu tanıyıb-tanınamasını bilmək əhəmiyyətsiz deyildi –, həm də Monakoda monarxiyanın vərəsəlik üzrə olmasına görə varislərin və hətta vəliəhdlərin sırası, əgər belələri olmazsa, vaxtı gələndə bilinən varisin olması məsələsi idi. Ərizəçilər bununla bağlı vurğulayırlar ki, Şahzadə Rainerin ölümündən az əvvəl Monako Konstitusiyasına dəyişikliklər edilmişdir və bunda sonra yeni dəyişiklik edilə bilməz. Bu məlumat Şahzadənin rəiyyətində onun etik davranışları və özü üçün də tələb etdiyi və ictimai və siyasi həyatında təbliğ etdiyi fundamental hüquqlara hörməti ilə bağlı fikir yarada bilərdi.

53. Ərizəçilər həmçinin iddia edirlər ki, Şahzadə ictimai resurslardan istifadə etmişdir ki, bunlardan bəziləri oğlunun gələcəyi və təhsilini təchiz etmək üçün ayrılmışdı və bu, Monako və Fransa vergi ödəyicilərinə birbaşa təsir edən məsələdir. Onlar onu da iddia edirlər ki, mahiyyətcə eyni mübahisəni araşdıran alman məhkəmələri hesab etmişlər ki, bu məsələ ictimai maraq kəsb edən müzakirəni əsaslandırır. Onlar bundan əlavə bildirirlər ki, məlumatın ictimaiyyətə çatdırılması həm də ona görə legitim idi ki, Şahzadə sonradan, genişçaplı media əməliyyatı kontekstində oğlunu tanımışdır. Ərizəçilər əlavə edirlər ki, taxt vəliəhdiyi ilə bağlı bəyanat verərək, bu xəbərin ictimai əhəmiyyətini qəbul etmişdir.

54. Ərizəçilər daha sonra bildirirlər ki, Şahzadənin Monako Dövlət Başçısı qismində ictimai profili, şübhəsiz idi. Məqalənin içeriyinə gəlincə, onlar hesab edirlər ki, bu Şahzadənin şəxsi həyat sferasından çıxır və uşağın azad şəkildə fikrini ifadə edə bilən anasının və rəsmi tanınma hüququ olan uşağın şəxsi həyatına yayılır. Bununla bağlı onlar bildirirlər ki, demokratik cəmiyyətdə bir şəxsin arzularına, əgər həmin şəxs suveren olsa belə, başqalarının hüquqlarını üstələyəcək və xüsusilə, “şəxsin, mövcudluğunu təsdiq etmək və şəxsiyyətinin tanınmasını istəyən oğlunun iddialarına maneə yaradacaq” qədər imtiyaz verilə bilməz.

55. Ərizəçilər daha sonra vurğulayırlar ki, məqalənin uşağın anasının verdiyi məlumatdan və fotolardan ibarət olduğu, qadının özünün, oğlunun rəsmi olaraq tanınması üçün *Paris Match*-la əlaqə yaratması mübahisələndirilmir. Onlar iddia edirlər ki, mübahisələndirilən fotolar mənzildə, Şahzadənin tam razılığı ilə çəkilmişdir və onların fikrincə, heç bir intim detala aid deyil və fotodakı şəxslərin heç birinin xoşagəlməz şəkildə göstərmir. Şahzadəni Xanım Costenin yanında göstərən fotolar rəsmi tədbirlər kontekstində çəkilmişdir və jurnal onları dərc etdiyinə görə tənqid oluna bilməz. Yalnız uşağın anasının təqdim etdiyi fotolar, onun bəyanatlarının inandırıcılığını artırmaq üçün dərc edilmişdir. Bundan əlavə, nə dərc olunan məlumatın doğruluğu, nə də həmin məlumatı və onu müşayət edən fotoların jurnala verilməsi şəraiti mübahisələndirilməmişdir. Bu səbəbdən, Nantes məhkəməsinin məlumatı “sadəcə dedi-qodu” kimi təsvir etməsi düzgün deyildir.

56. Ərizəçilər həmçinin iddia edirlər ki, məlumatı yaymaq vasitələrinin azad seçimi prinsipi – məlumat vermək azadlığının sütunların biri – bu azadlığı mahiyyətindən məhrum etmədən mübahisələndirilə bilməz. Bununla bağlı, onlar iddia edirlər ki, mübahisələndirilən məqaləni müvafiq fotolarla illüstrasiya etmək azadlıqları vardı. Bu elə dərc olunan fotoların halıdır. Məqalənin nəticələrinə gəlincə, ərizəçilər onun Britaniya, Amerika, Almaniya və Fransız mediasının, audio-vizual media və ya İnternet səhifələrinin ictimaiyyətə açıqladığı məlumatdan fərqli bir məlumat açıqladığını qəbul etmir. Bu səbəbdən, onlar xahiş edirlər ki, məqalənin təsiri, şəraitə uyğun dəyərləndirilsin. Onlar həmçinin iddia edirlər ki, mübahisələndirilən məqalənin dərcindən sonra, Şahzadə rəsmi şəkildə geniş çaplı media əməliyyatı ilə atalıq faktını qəbul etmiş və eyni zamanda başqa uşağın olduğunu da elan etmişdir.

57. Beləliklə, ərizəçilər iddia edirlər ki, onların ifadə azadlığına müdaxilə edilmişdir və bu, birincisi, “təcili social ehtiyac”a cavab vermədiyinə görə “zəruri” deyildi və ikincisi, onun nəticələri daşınlan məqsədə qeyri-mütənasib idi. Onlar hesab edirlər ki, iddia olunan pozuntu və onun nəticəsində dəyən ziyan dəyərləndirilərkən, yalnız Şahzadənin şəxsi həyat hüququ nəzərə alınmışdır. Bundan əlavə, onlar hesab edirlər ki, onlara tətbiq edilən cərimə həddindən artıq ağır idi: onların fikrincə, məhkəmənin əmr etdiyi mətnin jurnalın üz qabığında çap edilməsi qəzetin mülkiyyətindən məhrum edilməsinə və ifadə azadlığının realizə edildiyi məkanın ləğv edilməsinə bərabər idi və jurnalı gözdən salmaq məqsədi daşıyan ictimai qınaq ağılığı və təsirinə malik idi.

58. Nəhayət, ərizəçilər iddia edirlər ki, Appelyasiya Məhkəməsi və Kassasiya Məhkəməsi işə baxarkən, Şahzadə artıq rəsmi bəyanat və çoxsaylı mətbuat müsahibələri ilə nigahdan kənar oğlunun mövcudluğunu təsdiq etmişdi. Ərizəçilər daxili məhkəmələri, iddia olunan ziyanın həcmi dəyərləndirilərkən bu faktı nəzərə almadıqlarına görə tənqid edirlər. Onlar bu nəticəyə gəirlər ki, mübahisələndirilən məqalə açıq-aydın legitim idi və nəticədə, onlara qarşı, jurnalın üz qabığında məhkəmənin müəyyən etdiyi bəyanatın yerləşdirilməsi ilə birlikdə götürülməklə ağır məhkəmə qərarı ilə, daşınlan məqsəd arasında ağılabatan mütənasiblik əlaqəsi yox idi.

2. Hökumətin təqdimatları

59. Kassasiya Məhkəməsinin şəxsi həyatın müdafiəsi ilə bağlı yurisprudensiyasının xülasəsini verdikdən sonra Hökumət bildirir ki, birincisi, fərdin şəxsi və ailə münasibətləri və ya eşq həyatları, hamiləliklər, xəstəlikləri, cərrahiyyə əməliyyatları, dini inancları, evləri və öz imiclərinə nəzarət etmək hüquqlarının şəxsi həyat hüququnun əhatə dairəsinə düşdüyü hesab edilir. Hökumət onu da bildirir ki, yalnız ictimaiyyətin məlumat almaq hüququna uyğun gələn məlumatlar açıqlana bilər. İddia olunan müdaxilənin, həyat və ya statsularına görə tanınmış olan şəxslərlə əlaqədar olduğu hallarda, yurisprudensiyada həmin məlumatın tipindən asılı olaraq fərqləndirmə həyata keçirir.

60. Hökumət bununla bağlı vurğulayır ki, Kassasiya Məhkəməsinin “hər bir şəxs, rütbəsi, doğulduğu anki statusu, maddi vəziyyəti və ya gələcək funksiyasından asılı olmayaraq, şəxsi həyatına hörmət hüququna malikdir” ifadəsinə baxmayaraq, o məlumatın ictimai müzakirə predmeti olduğuna görə açıqlanmasının zəruri olduğunu da təsdiq etmişdir.

61. Bu daxili hüquqi konteksti anladıqdan sonra Hökumət, məhkəmənin ərizəçilərə qarşı qərarının ifadə azadlığı hüququna müdaxilə təşkil etdiyini mübahisələndirmir. Bununla belə, Hökumət iddia edir ki, bu müdaxilə qanunla nəzərdə tutulmuşdu – Hökumətin fikrincə, ərizəçilər, mətbuat sahəsindəki peşəkarlar olaraq, bundan xəbərsiz olmamalı idilər – və legitim məqsəd, yəni Şahzadənin şəxsi həyat hüququnun və imic hüququnun müdafiəsi məqsədi daşıyırdı.

62. Hökumət həmçinin bildirir ki, daxili məhkəmələr Məhkəmənin təcrübəsinə uyğun qərar çıxarmışlar. Bununla bağlı o iddia edir ki, mübahisələndirilən şərhələr, bütün işin işığında dəyərləndirilməli idi və istifadə edilən sözlərin mahiyyəti və onların edildiyi kontekst nəzərə alınmalı idi. Bu sahədə Dövlətlərə tanınan mülahizə səlahiyyətinə istinad edərək, Hökumət iddia edir ki, subyektiv yanaşmanın vacib olduğu ifadə azadlığı sahəsində milli məhkəmələr, işin faktlarını təsnifləşdirmək üçün daha yaxşı imkanlara malikdirlər və Məhkəmənin nəzarəti, milli məhkəmələrin təsnifini öz təsnifi ilə əvəz etmək olmalı deyildir. Hazırki işdə daxili məhkəmələr diqqətli analiz həyata keçirmiş və şəxsi həyata hörmət hüququ ilə ifadə azadlığı hüququ arasında ədalətli tarazlaşdırma əldə etməyə çalışmışlar. Bu səbəbdən, Kassasiya Məhkəməsinin dəyərləndirməsindən fərqli qərara gəlmək üçün heç bir əsas yoxdur.

63. Böyük Palata qarşısında Hökumət həmçinin bildirmişdir ki, işin hallarının dəyərləndirilərkən, Xanım Costenin uşağın atasının şəxsiyyətini açıqlamaqla uşağın tanınmasına nail olmaq istəməsinə nəzərə almaq lazım deyildir. Onun fikrincə, əgər *Paris Match* öz müdafiəsi üçün Xanım Costenin maraqlarını arqument olaraq gətirsə idi, xanımın daxili məhkəmələrdəki proseslərə qatılmasına çalışırdı. Bu səbəbdən, hazırki iş yalnız ifadə azadlığına istinad edən mətbuat orqanının maraqları ilə xəbər məqaləsinin predmetini təşkil edən və şəxsi həyatına hörmət hüquqununun pozulduğundan şikayət edən şəxsin maraqları arasında klassik toqquşmadır.

64. Hökumət hesab edir ki, bu işdə Şahzadəni qorumaq üçün təcili ehtiyac vardı. O bildirir ki, mübahisələndirilən məqalə ictimai maraq kəsb edən müzakirə mövzusu deyildi. Hökumət qəbul edir ki, Şahzadə ilə əlaqədar bəzi məlumatlar onun ictimai funksiyalarına görə açıqlana bilərdi lakin, hazırki işdəki açıqlamalar, xüsusilə intim xarakterli olmaqdan əlavə, heç bir şəkildə Monako Dövlətinin təşkili ilə bağlı deyildi.

65. Hökumət həmçinin hesab edir ki, Palata ictimai maraq kəsb edən müzakirə konspeziyasını səhv interpretasiya etmiş və əhəmiyyətli hüquqi qeyri-müəyyənliyə yol açmışdır. Bununla bağlı o bildirir ki, bu konsepsiyanın həddindən artıq geniş şərh, ictimai fiqurların şəxsi və ailə həyatlarının müdafiəsi ilə bağlı Konvension prinsipləri heçə endirəcək və ictimai fiqurların şəxsi həyatının gizliliyinin və öz imiclarına nəzarət etmək hüquqlarının sırf ticari məqsədlərlə pozulmasına yol açacaqdır.

66. Böyük Palata qarşısında Hökumət bildirmişdir ki, Məhkəmə özünün *Von Hannover v. Germany* (no. 2) qərarı ([BP], no. 40660/08 və 60641/08, ECHR 2012) qərarında, ictimai maraq kəsb edən müzakirə konsepsiyasına xüsusilə geniş anlayış vermişdir. Hüquq şərhçilərinin də vurğuladığı kimi, bu anlayış, birinci *Von Hannover* qərarından (yuxarıdakı isitnad) fərqlənir və öləri şəkildə açıqlamanı əsaslandıracaq kimi görünən ictimai müzakirəyə istinad edərək, ictimai fiqurların şəxsi həyatının gizliliyini pozacaq fotoların və məqalələrin dərc olunmasına yol açır. Hökumətin fikrincə, bu şərh üstünlük qazansa, ictimai fiqurların şəxsi həyatlarını müdafiə etmək məqsədi daşıyan ictimai maraq kəsb edən müzakirə konsepsiyası, boş qutuya dönəcəkdir.

67. Hökumət hesab edir ki, Palatanın məqalədə Şahzadənin şəxsi, hətta intim həyatına aid bəzi elementlərin olduğunu qəbul etməsi faktı, Böyük Palatanın ərizəçilərə qarşı məhkəmə qərarının əsaslandırılmış olması barədə nəticəyə gəlməsinə səbəb olmalıdır. O iddia edir ki, məqalədə göstərilən intim həyat elementləri əsas nəzərə alınmalıdır və məqalənin dərcinin yeganə deyilsə də, əsas məqsədi, xüsusi oxucuların Şahzadənin şəxsi həyatı ilə bağlı maraqlarını təmin etmək idi.

68. Böyük Palata qarşısında Hökumət həmçinin iddia edir ki, Palata nigahdan kənar doğulan uşağın Krallıq taxtına keçməsinin mümkünlüyünün “məqalənin əsas müəşji” olması barədəki fikri yanlışdır: belə ki, məqalədə yalnız iki yerdə bu məsələyə istinad olunub və ya dörd səhifə tutan və üz qabığındakı fotodan əlavə, altı foto ilə müşayət olunan mətnin beş yüz sətrindən səkkiz sətri buna həsr olunub. Hökumət bir daha bildirir ki, Şahzadənin nigahdan kənar, heç bir status olmayan oğlunun olması faktı ictimai maraq kəsb edən müzakirəyə heç bir töhfə vermirdi.

69. Bundan əlavə, *Paris Match*-in məqaləsinə oxşar bir məqaləyə görə həftəlik *Bunte* jurnalına qarşı prosesdə Alman məhkəmələrinin Şahzadənin iddiasının rədd etdiyini qəbul etsə də, Hökumət iddia edir ki, Razılığa gələn Dövlətlərdə, mətbuatın şəxsi həyata hörməti ilə bağlı, xüsusilə söhbət ictimai fiqurlardan gəndə, fərqli ənənələr vardır. Belə ki, Fransada, qanunvericilik və məhkəmə təcrübəsi şəxsi həyatı Almaniyə və Böyük Britaniya ilə müqayisədə daha çox qoruyur. Bununla belə, Konvensiyanın məqsədi milli qanunvericilikləri harmonizə etmək deyildir. Bu səbəbdən, Fransa məhkəmələrinin hüququ vardı ki, Alman məhkəmələrindən fərqli olaraq, hesab etsinlər ki, Şahzadənin oğlunun anadan olması ictimai maraq kəsb edən müzakirəyə töhfə vermir: bu, toqquşan maraqların tarazlaşdırılmasında ağılabatan mövqedir.

70. Hökumət əlavə edir ki, hətta Böyük Palata uşağın anadan olmasının ictimai maraq kəsb edən müzakirə mövzusu olduğunu hesab etsə belə, mübahisələndirilən məqalədə şəxsi həyatın çoxsaylı intim detallarının olması faktı, hazırki işdə şəxsi həyatının gizliliyinin ifadə azadlığından üstün tutulmasını əsaslandırır.

71. Hökumət hesab edir ki, məqalə və Şahzadəni oğlu ilə göstərən fotoların dərci Şahzadənin şəxsi həyatına münasibətdə xüsusilə müdaxiləçi xarakter daşıyırdı. Bundan əlavə, məqalədə Şahzadənin həyatının ən intim detalları açıqlanırdı. Bundan əlavə, Şahzadə özünün oğlu ilə fotosunun çəkilməsinə, dərc olunmaq üçün deyil, yalnız şəxsi məqsədlərlə istifadə üçün razılıq vermişdi. Bununla bağlı, Hökumət ərizəçiləri, Xanım Costenin verdiyi məlumatları filtraj edərək, Şahzadə ilə bağlı intim xarakterli olanları çıxarmamaqlarına və bunun yerinə, bu intim detalları dərc etmələrinə və bununla da, öz vəzifə və öhdəliklərinə əməl etmədiklərinə gözə tənqid edir.

72. Hökumət daha sonra bəyan edir ki, foto və şərhərdən istifadə edərək, jurnal bu “hekayəyə” sensasiya xarakteri vermişdir. O əlavə edir ki, ərizəçilər məsuliyyətdən qaçmaq üçün məqalənin dərcindən sonra baş verənlərə, yəni Şahzadənin məsələ ilə bağlı bəyanatlarına istinad edə bilməzlər.

73. Nəhayət, Hökumət izah edir ki, *Paris Match* tez-tez, oxucularının maraqlarının tətmin etmək üçün fərdlərin şəxsi həyatlarını araşdıran gəlirli bir jurnaldır və bu ticari məqsədli araşdırmalar, açıqlamaların qalmaqallı xarakteri ilə bağlı olur. Hazırki işdə, həmin *Paris Match* buraxılışı milyondan çox tirajla çap edilmişdir. Nəticədə, Hökumətin fikrincə, hazırki işdəki mübahisələndirilən müdaxilə zəruri idi və Məhkəmənin təcrübəsindən irəli gələn mütənasiblik öhdəliyinə uyğun idi və verilən kompensasiya, jurnalın gəlirləri nəzərə alınaraq dəyərləndirilməlidir.

C. Üçüncü tərəflərin təqdimatları

1. Monako Hökumətinin təqdimatları

74. Monako Hökuməti hesab edir ki, Palatanın qərarı Konvensiyanın 8 və 10-cu maddələrinin şərhinə və tətbiqi ilə bağlı ciddi problemlər yaradır. Bununla bağlı o bildirir ki, praktikada “ictimai maraq kəsb edən müzakirəyə töhfə”, yalnız düzgün şəkildə tətbiq edildiyi və pozulmadı təqdirdə ifadə azadlığı və şəxsi həyatın müdafiəsi arasında lazımi tarazlığı təmin edir. Hazırki işdə, taxta çıxması açıq şəkildə isitisiyə olunan uşağın atalıq faktı ilə bağlı fikirlər ictimai maraq kəsb edən müzakirənin əhatə dairəsinə düşür. Monako Hökumətinin fikrincə, məqalənin əsas - əgər yeganə deyilsə- məqsədi ictimai fiqurların şəxsi həyatı ilə bağlı bəzi oxucuların maraqlarını tətmin etmək idi. Bunda əlavə, Palatanın qərarında əsas götürülən mövqenin, ictimai maraq kəsb edən müzakirəyə töhfə əsaslandırmasının həddindən artıq geniş şərhinə səbəb olacağı təhlükəsi var və bu ictimai fiqurun, xüsusilə siyasi funksiya yerinə yetirən fiqurların legitim haqqı olan şəxsi həyatının müdafiəsini ciddi şəkildə məhdudlaşacaq.

75. Monako Hökuməti həmçinin bildirir ki, “ictimai fiqur” kateqoriyasına, xüsusi alt-qrup olan və mətbuatın güclü marağına səbəb olan “siyasi fiqurlar” da daxildir. O iddia edir ki, “siyasi fiqurlar” haqqında məqalələrin, praktikada *per se* ictimai maraq kəsb edən müzakirəyə töhfə verməsi barədə danılmaz prezumpsiyadan istifadə etməməsi çox vacibdir. Palata qərarı bununla bağlı ciddi bir təhükə yaradır, yəni ictimai fiqurların şəxsi həyatına təqdim edilən müdafiə bundan belə çox ciddi şəkildə məhdudlaşdırılacaq və ya heçə endiriləcək. Bu problem xüsusilə ona görə əhəmiyyətlidir ki, Məhkəmənin təklif etdiyi şərhin hər bir Razılığa gələn Yüksək Tərəfdə istinad olaraq götürülməsi gözlənilir.

2. Media Legal Defence Initiative (“MLDI”) təşkilatının təqdimatları

76. MLDI QHT-si hesab edir ki, vərəsəliklə keçən monarxiyada taxta keçmə məsələsi ictimai maraq kəsb edən məsələ idi. O konsepsiyanın Palatanın verdiyi şərhinə qatılır. O ictimai maraq kəsb edən müzakirə konsepsiyasını geniş şərh verilməsi artıq Almaniyada və Belçikada olduğunu qeyd edərək, iddia edir ki, jurnalistlərə və redatorlara, xüsusilə ictimai maraq kəsb edən məsələlərlə bağlı olması aydın olduğu hallarda, mesajın mahiyyətini irəli sürmək üçün hansı detalların verilməsi ilə bağlı öz peşə mühakimələrinin həyata keçirilməsində müəyyən dərəcədə geniş dairə tanınmalıdır. Belə ki, bu imkan Böyük Britaniyada və Avropa Şurasının başqa üzv Dövlətlərində tanınmışdır.

77. MLDI bildirir ki, konstitusiyalı monarxiyada Dövlət Başçısı fundamental nümayəndəlik rolu oynayır və ictimai şərhlər vermək və çoxsaylı məsələlərlə bağlı siyasətçilərlə xüsusi rəylər vermək səlahiyyəti var. Bundan əlavə, konstitusiyalı monarxiyada vəliəhdlik məsələləri legitim ictimai maraq mövzularıdır və bunun, mətbuata belə məsələlərlə bağlı məlumat verməsi və onlarla bağlı müvafiq hallarda ictimaiyyətin məlumat alması üçün imkan verilməsinə təsiri vardır.

78. MLDI həmçinin hesab edir ki, hazırki işdə tətbiq edilən sanksiya xüsusilə ağır olmuşdur. QHT-nin fikrincə, bəyanatı dərc etmək yalnız jurnalın nüfuzuna zərər vermək deyil, həm də onun gələcək satışlarına ciddi şəkildə təsir etmək potensialına malik idi. Bundan əlavə və Məhkəmənin yurisprudensiyasının işığında o hesab edir ki, təyin edilən kompensasiya, senzuranın bir forması hesab edilməlidir.

D. Məhkəmənin dəyərləndirməsi

79. Məhkəmə qeyd edir ki, tərəflər razılaşırlar ki, mübahisələndirilən məhkəmə qərarı ərizəçilərin Konvensiyanın 10-cu maddəsi ilə qorunan ifadə azadlığı hüququna müdaxilədir. Müdaxilənin qanunla, yəni Mülki Məcəllənin 9 və 1382-ci maddələri ilə nəzərdə tutulmuş olması və legitim məqsəd, yəni Konvensiyanın 10-cu maddəsinin 2-ci bəndi mənasında başqalarının hüquqlarının müdafiəsi – bu halda Şahzadənin şəxsi həyat hüququ və öz imicinin müdafiəsi hüququnun müdafiəsi məqsədi daşması da mübahisələndirilmir. Məhkəmə bu fikirlərlə razıdır.

80. Bununla belə, ərizəçilər, müdaxilənin qanuniliyi və legitim məqsədi ilə bağlı qeyd-şərt edir və hesab edirlər ki, milli məhkəmələrin şəxsi həyat konsepsiyası şərhi həddindən artıq geniş idi və şikayət edirlər ki, işdə toquşan maraqların hərtərəfli tarazlaşdırılması həyata keçirilməmişdir (bax: paraqraf 48-50, yuxarıda). Bunu qeyd etdikdən sonra, Məhkəmə hesab edir ki, bu arqumentlər müdaxilənin zəruriliyinin dəyərləndirilməsi ilə əlaqədardır və qanuniliyi və legitim məqsədi sual altına alacaq xarakterdə deyil.

81. Bu səbəbdən, hazırki işdəki mübahisə, müdaxilənin “demokratik cəmiyyətdə zəruri” olub-olmaması məsələsi ilə bağlıdır.

1. Məhkəmənin təcrübəsində yaranmış ümumi prinsiplər

82. Dəfələrlə şəxsi həyata hörmət hüququ ilə ifadə azadlığı hüququ arasında ədalətli tarazlaşdırmanın araşdırılmasını tələb edən mübahisələri nəzərdən keçirməli olan Məhkəmə bu sahədə böyük yurisprudensiya yaratmışdır. Hazırki işin halları nəzərə alaraq, Məhkəmə bu hüquqların hər biri ilə əlaqədar ümumi prinsipləri xatırlatmağı və bu hüquqların tarazlaşdırılması üçün meyarları müəyyənləşdirməyi lazımlı hesab edir.

(a) Şəxsi həyata hörmət hüququ ilə əlaqədar ümumi prinsiplər

83. Məhkəmə xatırladır ki, şəxsi həyat anlayışı geniş konsepsiyadır və ona tam anlayış vermək mümkün deyildir. O, şəxsin adı, fotosu və ya fiziki və ya mənəvi bütövlüyü kimi şəxsi identikliklə bağlı aspektlərə yayılır. Bu konsepsiya həmçinin həyatını gizli, istənməyən diqqətdən kənar yaşamaq hüququnu da əhatə edir (bax: *Smirnova v. Russia*, no. 46133/99 və 48183/99, § 95, ECHR 2003-IX (çıxarışlar)). Bununla bağlı Konvensiyanın 8-ci maddəsinin təklif etdiyi müdafiə ilkin olaraq kənardan müdaxilə olmadan hər bir fərdin şəxsiyyətinin onun başqa şəxslərlə münasibətləri zamanı inkişafı məqsədi daşıyır. Beləliklə, şəxsin başqa şəxslərlə münasibətlərinin elə bir zonası vardır ki, hətta ictimai kontekstdə olsa belə, şəxsi həyat anlayışının əhatə dairəsi altına düşür.

84. Bundan əlavə, ictimaiyyətin tanımadığı şəxs, öz şəxsi həyatının xüsusi müdafiəsini tələb edə bildiyi halda, ictimai fiqurlar üçün eyni şey mümkün deyildir (bax: *Minelli v. Switzerland* (qərardad), no. 14991/02, 14 iyun 2005). Bununla belə, bəzi hallarda, şəxs ictimaiyyətin tanıdığı olsa belə, o öz şəxsi həyatının müdafiəsi və ona hörmət edilməsi ilə bağlı “legitim gözlənti”yə istinad edə bilər (bax: *inter alia*, *Von Hannover* (no. 2), yuxarıdakı istinad, § 97).

85. Beləliklə, fotoların dərci şəxsin ictimai fiqur olduğu hallarda belə şəxsi həyata müdaxilə ola bilər (ibid. § 95). Məhkəmə dəfələrlə hesab etmişdir ki, fotoda fərdi özü və ya ailəsi barədə çox şəxsi, hətta intim “məlumat” ola bilər (ibid. § 103). Məhkəmə bu səbəbdən hər bir fərdin imicinin müdafiəsi hüququnu tanıyır və vurğulayır ki, şəxsin imici onun şəxsiyyətinin əsas atributlarından, çünki onun unikal xarakterini açıqlayır və onu başqa insanlardan fərqləndirir. Şəxsin imicinin müdafiəsi hüququ beləliklə, şəxsi inkişafın əsas komponentlərindəndir. Bu o deməkdir ki, fərdin həmin imicin dərc olunmasından imtina etmək də daxil olmaqla, onun istifadəsinə nəzarət etmək hüququ vardır (ibid., § 96).

86. Fotonun yayımlanmasının şəxsi həyata hörmət hüququna müdaxilə olub-olmadığını müəyyən etmək üçün, Məhkəmə, məlumat və ya fotonun əldə olunma şəklini nəzərə alır. Xüsusilə, o, maraqlı şəxsin razılığının alınmasının və fotonun yaratdığı zəif və ya güclü müdaxilə hissəsinin əhəmiyyətini vurğulayır (bax: *Von Hannover*, yuxarıdakı istinad, § 59; *Gurgenidze v. Georgia*, no. 71678/01, §§ 55-60, 17 oktyabr 2006; və *Hachette Filipacchi Associés v. France*, no. 71111/01, § 48, 14 iyun 2007). Bununla bağlı, Məhkəmə dəfələrlə qeyd etmişdir ki, “sensasiya” mətbuatı və ya “romantika” jurnallarında yayımlanan və sadəcə olaraq şəxslərin sifətində şəxsi həyat detalları ilə oxucunun maraqlarını təmin etmək məqsədi daşıyan fotolar

(bax: *Société Prisma Presse v. France* (qərardad), no. 66910/01 və 71612/01, 1 iyul 2003, və *Hachette Filipacchi Associés v. France* (ICI PARIS), no. 12268/03, § 40, 23 iyul 2009), adətən davamlı qısnama şəraitində əldə olunur ki, bu da həmin şəxsə həyatına güclü müdaxilə, hətta təqib olunma hissi yarada bilər (bax: *Von Hannover*, yuxarıdakı istinad, § 59). Məhkəmənin dəyərləndirməsində başqa bir faktor fotonun istifadə olunma məqsədi və sonradan necə istifa olunmasıdır (bax: *Reklos and Davourlis v. Greece*, no. 1234/05, § 42, 15 yanvar 2009, və *Hachette Filipacchi Associés* (ICI PARIS), yuxarıdakı istinad, § 52).

87. Bununla belə, bu mühakimələr tam siyahı deyildir. Hər bir işin özəllikləri nəzərə alınaraq başqa meyarlar da nəzərdən keçirilə bilər. Məhkəmə şəxsi həyata müdaxilənin ciddiliyini dəyərləndirməyin və maraqlı şəxsin fotosunun yayımlanmasının nəticələrinin əhəmiyyətini vurğulayır (bax: *Gurgenidze*, yuxarıdakı istinad, § 41).

(b) İfadə azadlığı hüququ ilə bağlı ümumi prinsiplər

88. İfadə azadlığı demokratik cəmiyyətin təməlini və onun inkişafının və hər bir fərdin özünü icra etməsinin əsasını təşkil edən elementlərdən biridir. 10-cu Maddənin 2-ci bəndinin predmeti olaraq o, yalnız təhqiramiz olmayan və ya biganəliklə qarşılanan “informasiya” və “ideyalara” deyil, eyni zamanda təhqir edən, şok yaradan və ya narahat edən məlumatlara da şamil edilir. Bunlar pluralizm, dözümlülük və geniş şəkildə düşünmə tələbləridir ki, onlar olmadan “demokratik cəmiyyətin” mövcudluğu mümkün deyil. 10-cu Maddədə nəzərdə tutulduğu kimi, ifadə azadlığına istisnalar edilə bilər, lakin bu istisnalar üçün əsaslar ciddi şəkildə təfsir edilməli və hər bir məhdudiyyətə olan ehtiyac aydın şəkildə əsaslandırılmalıdır (bax: *Handyside v. the United Kingdom*, 7 dekabr 1976, § 49, Series A no. 24, və digər qərarlarla birgə, *Lindon, Otchakovsky-Laurens and July v. France* [BP], no. 21279/02 və 36448/02, § 45, ECHR 2007-IV və *Von Hannover* (no. 2), yuxarıdakı istinad, § 101).

89. Mətbuat, xüsusilə başqalarının nüfuzu və hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı bəzi sərhədləri aşmamalı olsa da, onun vəzifəsi öz öhdəlik və vəzifələri ilə uyğun bir şəkildə ictimai maraq kəsb edən bütün məlumat və ideyaları yaymaqdır. Beləliklə, məlumat vermək vəzifəsi, mütləq “vəzifə və öhdəliklər”, eləcə də mətbuatın spontan olaraq özünə qoyduğu məhdudiyyətləri də ehtiva edir (bax: *Mater v. Turkey*, no. 54997/08, § 55, 16 iyul 2013). Mətbuatın yalnız bu məlumat və ideyaları yaymaq öhdəliyi yoxdur; ictimaiyyətin də həmin informasiya və ideyaları almaq hüququ vardır. Belə olmasa, mətbuat özünün əhəmiyyətli “ictimai nəzarətçi” rolunu oynaya bilməz (bax: *Bladet Tromsø and Stensaas v. Norway* [BP], no. 21980/93, §§ 59 və 62, ECHR 1999-III; *Pedersen and Baadsgaard v. Denmark*, no. 49017/99, § 71, ECHR 2004-XI və *Von Hannover* (no. 2), yuxarıdakı istinad, § 102). Bundan əlavə, bu və ya digər hallarda hansı məlumatvermə üsullarından istifadə edilməsi ilə bağlı nə Məhkəmə, nə də milli məhkəmələr mətbuatın fikirlərini öz fikirləri ilə əvəz edə bilməz (bax: *Jersild v. Denmark*, 23 sentyabr 1994, § 31, Series A no. 298, və *Stoll v. Switzerland* [BP], no. 69698/01, § 146, ECHR 2007-V). İfadə azadlığı fotosəkillərin dərc etdirilməsi də daxildir. Lakin, yenə də bu elə sahədir ki, burada digərlərinin hüquqlarının və nüfuzunun qorunması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir, belə ki, fotosəkillərdə şəxs və ya onun ailəsi ilə bağlı olduqca özəl və bəzən hətta intim məlumatlar ola bilər (bax: *Von Hannover* (no. 2), yuxarıdakı istinad, § 103). Nəhayət, ictimai fiqurların şəxsi həyatları ilə bağlı xəbərlərin dərc olunması adətən maariflənmə deyil, əyləncə məqsədi daşısa da, ictimaiyyətə çatımlı məlumatın zənginliyinə xidmət edir və şübhəsiz ki, Konvensiyanın 10-cu maddəsinin müdafiəsindən faydalanır. Bununla belə, bu müdafiə, haqqında söhbət gedən məlumat şəxsi və ya intim xarakterli olarsa və ya onun yayılması ictimai maraq kəsb etməzsə, 8-ci maddənin tələblərinə tabe olmalıdır (bax: *Mosley v. the United Kingdom*, no. 48009/08, § 131, 10 may 2011).

(c) Mülahizə səlahiyyəti və hüquqların tarazlaşdırılması ilə bağlı ümumi prinsiplər

90. Fərdlərin özlərinin arasında münasibətləri sferasında Konvensiyanın 8-ci maddəsinə riayət üçün vasitələrin seçimi, Dövlətin öhdəliklərinin pozitiv və ya neqativ olmasından asılı olmayaraq, prinsipcə, Razılığa gələn Dövlətlərin mülahizə səlahiyyəti dairəsinə düşən məsələdir (bax: *Von Hannover* (no. 2), yuxarıdakı istinad, § 104 və ordakı istinadlar). Eyni şəkildə, Konvensiyanın 10-cu maddəsi altında Razılığa gələn Dövlətlərin bu müddəə ilə qorunan ifadə azadlığına müdaxilə edilməsi və ya hansı dərəcədə edilməsi

zəruriliyi ilə bağlı qərar vermək üçün müəyyən mülahizə səlahiyyəti vardır (ibid.). Bununla belə, bu səlahiyyət, həm qanunvericiliyi, həm də onu tətbiq edən, müstəqil məhkəmələr tərəfindən verilən qərarları ehtiva edən Avropa nəzarəti ilə bərabər mövcuddur. Özünün nəzarət funksiyasını yerinə yetirərkən, Məhkəmənin vəzifəsi milli məhkəmələrin yerini almaq deyil, daha çox işə bir bütün halında baxaraq, mülahizə səlahiyyətinə əsaslanaraq qəbul edilən qərarların istinad edilən Konvensiya müddəalar ilə uyğun olub-olmadığını yoxlamaqdır (ibid., § 105, ordakı istinadlar).

91. Şəxsi həyata hörmət hüququnun ifadə azadlığı hüququ ilə tarazlaşdırılmalı olduğu işlərdə Məhkəmə hesab edir ki, tətbiqin nəticəsi, nəzərə olaraq işin, Konvensiyanın 8-ci maddəsi altında xəbərin mövzusu olan şəxs tərəfindən, yoxsa 10-cu maddə altında nəşriyyatçı tərəfindən irəli sürülməsindən asılı olaraq fərqli olmamalıdır. Belə ki, prinsipə bu hüquqlar bərabər hörmətə layiqdir (ibid. § 106). Nəticədə, mülahizə səlahiyyəti, nəzəri olaraq hər iki işdə eyni olmalıdır.

92. Məhkəmənin təşəkkül tapmış yurisprudensiyasına əsasən, “demokratik cəmiyyətdə zəruri” Məhkəmədən tələb edir ki, şikayət olunan müdaxilənin “təcili social ehtiyac”a cavab verib-vermədiyini, daşınılan legitim məqsədə mütənasib olub-olmadığını və müdaxiləni əsaslandırmaq üçün milli dövlət orqanlarının gətirdiyi əsasların uyğun və kafi olub-olmadığını müəyyən etsin (bax: *The Sunday Times v. the United Kingdom (no. 1)*, 26 aprel 1979, § 62, Series A no. 30). Belə bir “ehtiyac”ın mövcud olduğunu və onu təmin etmək üçün hansı tədbirin görülməli olduğunu müəyyən etmək üçün milli orqanlara tanınan mülahizə səlahiyyəti qeyri-məhdud deyildir və vəzifəsi məhdudiyətin 10-cu maddənin qoruduğu ifadə azadlığına uyğun olub-olmadığı barədə yekun qərar verməli olan Məhkəmənin həyata keçirdiyi Avropa nəzarəti ilə yanaşı gedir. Dövlət orqanları tərəfindən tarazlaşdırma Məhkəmə yurisprudensiyasına uyğun olaraq həyata keçirildiyində, Məhkəməyə öz rəyini daxili məhkəmələrinkindən üstün tutmaq üçün ciddi əsaslar lazım olur (bax: *Von Hannover (no. 2)*, yuxarıdakı istinad, § 107).

93. Məhkəmə artıq bu sahədəki dəyərləndirməni istiqamətləndirəcək müvafiq prinsipləri müəyyənləşdirmişdir. O, toqquşan maraqların tarazlaşdırılması kontekstində çox sayda meyar müəyyən etmişdir (bax: *Von Hannover (no. 2)*, yuxarıdakı istinad, §§ 109-13, və *Axel Springer AG v. Germany [BP]*, no. 39954/08, §§ 90-95, 7 fevral 2012). Beləliklə müəyyən olunmuş müvafiq meyarlar bunlardır: ictimai maraq kəsb edən müzakirəyə töhfə, haqqında söhbət gedən şəxsin şöhrəti, xəbər məqaləsinin mövzusu, haqqında söhbət gedən şəxsin əvvəlki davranışları, məqalənin içəriyi, forması və nəticələri və, müvafiq hallarda, fotoların çəkildiyi şərait. 10-cu maddə altında göndərilən şikayət ərizəsinə baxdıqda, Məhkəmə həmçinin məlumatın əldə olunduğu yol və onun həqiqiliyi, jurnalist və nəşriyyatçılara tətbiq edilən sanksiyaların ciddiliyini də nəzərə alır (ibid.). Məhkəmə hesab edir ki, bu müəyyən olunmuş meyarlar hazırki işə də tətbiq edilə bilər.

2. Bu prinsiplərin hazırki işə tətbiqi

94. Məhkəmə qeyd edir ki, mübahisələndirilən məqalə, Şahzadənin onun uşağının atası olduğunu deyən Xanım Coste ilə mübahisədən ibarət idi. Məqalədə həmçinin onun Şahzadə ilə tanış olması şəraiti, onların yaxın münasibətləri, qarşılıqlı hissləri, onun hamiləlik xəbərinə reaksiyası və uşaqla davranışları da yer alırdı. Məqaləni Şahzadənin qucağında uşaqla və ya Xanım Coste ilə birlikdə həm şəxsi, həm də ictimai kontekstli fotoları illüstrasiya edirdi (bax: paraqraf 14-16 above).

95. Bununla bağlı və tərəflərin *Bunte*-də dərc edilən mahiyyətə eyni məqalələrlə əlaqədar Alman məhkəmələrinin gəldiyi nəticələrlə bağlı arqumentləri (bax: paraqraf 53 və 69, yuxarıda) nəzərə alınaraq, Məhkəmə ilkin olaraq qeyd etməyi uyğun bilir ki, onun rolu bu işdə ilk olaraq ərizəçilərin mübahisələndirdiyi daxili məhkəmə qərarlarının toqquşan hüquqlar arasında ədalətli tarazlaşdırma həyata keçirib-keçirmədiyini, bu məqsədlə Məhkəmənin müəyyən etdiyi meyarlara (yuxarıdakı 93-cü paraqrafda təkrarlanan meyarlar) uyğun şəkildə qərar qəbul edib-etmədiyini yoxlamaqdır. Beləliklə, hazırki işin hallarının dəyərləndirilməsi, açıqlanmış məlumatlarla bağlı Fransa və Almaniya məhkəmələrinin qərarlarının müqayisəli araşdırılmasına əsaslanma bilməz.

(a) İctimai marağ kəsb edən müzakirəyə töhfə

96. Məhkəmə təkrarlayır ki, Konvensiyanın 10-cu maddəsinin 2-ci bəndi altında ictimai marağ kəsb edən mövzularla bağlı ifadə azadlığının məhdudlaşdırılmasına az yer vardır (bax: *inter alia*, *Wingrove v. the United Kingdom*, 25 noyabr 1996, § 58, *Reports of Judgments and Decisions* 1996-V). Dövlətlərin mülahizə səlahiyyəti ictimai marağ kəsb edən mövzulardan söhbət getdiyində məhdud olur (bax: *Éditions Plon v. France*, no. 58148/00, § 44, ECHR 2004-IV). Hazırki işin hallarında, ilk olaraq Şahzadənin atalıq faktının açıqlandığı məqalənin məzmununun, “ictimai marağ kəsb edən mövzularla bağlı müzakirəyə töhfə” verəcək məlumatla bağlı olduğunu hesab etmənin mümkün olub-olmamasının müəyyən edilməsi əsasdır.

(i) “İctimai marağ kəsb edən mövzuya töhfə” konsepsiyası

97. Hökumət iddia edir ki, bu konsepsiyanın həddindən artıq geniş şərhli ictimai fiqurların şəxsi həyatlarının müdafiəsini sıfıra endirə bilər (bax: paraqraf 65-66, yuxarıda). Bununla bağlı, Məhkəmə vurğulayır ki, ictimai marağa nəyin səbəb olduğunun anlayışı işin hallarından asılı olan məsələdir (bax: *Von Hannover (no. 2)*, yuxarıdakı istinad, § 109 və *Axel Springer*, yuxarıdakı istinad, § 90).

98. Məhkəmə həmçinin təkrarlayır ki, o artıq müxtəlif vəziyyətlərlə bağlı işlərə baxmış və bu nəticəyə gəlmişdir ki, şəxsi həyata aid olsa da, onların ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılması legitimdir. Həmin hallarda, Məhkəmə şəxsi həyat elementlərini açıqlayan məqalələrin, həm də ictimai marağ məsələsi olub-olmamasını müəyyən edən çoxsaylı faktorları nəzərə almışdır. Müvafiq faktorlara, məsələnin ictimaiyyət üçün əhəmiyyəti və açıqlanan məlumatın xarakteri daxildir (bax: *Von Hannover (no. 2)*, yuxarıdakı istinad, § 109, və nüfuzla bağlı kontekstdə, *Axel Springer*, yuxarıdakı istinad, § 90, və ordakı istinadlar).

99. Xüsusilə, Məhkəmə daha əvvəllər qəbul etmişdir ki, şəxsi həyatın aspektləri, ictimaiyyətin həmin ictimai fiqurun şəxsiyyətinin müəyyən xəttləri barədə məlumat almaqda marağına görə açıqlana bilər (bax: *Ojala and Etukeno Oy v. Finland*, no. 69939/10, §§ 54-55, 14 yanvar 2014 və *Ruusunen v. Finland*, no. 73579/10, §§ 49-50, bu işlərdə Məhkəmə hesab etmişdir ki, keçmiş Finlandiya Baş Nazirinin neçə dəfə və hansı şəkildə romantik münasibətə daxil olması və onu hansı sürətlə inkişaf etdirməsi ictimai marağ kəsb edən məsələ ola bilər, çünki bu münasibətlərdə qeyri-səmimi və ya qərarlız olması məsələləri qalxa bilər). O da doğrudur ki, bir şəxsin romantik münasibətləri, prinsipə sırf şəxsi həyat məsələsidir. Bundan belə çıxır ki, bir qayda olaraq, cütlüyün cinsi və ya intim həyatının detalları, yalnız istisna hallarda ilkin razılıq olmadan ictimaiyyətin diqqətinə çatdırıla bilər.

100. Məhkəmə həmçinin dəfələrlə vurğulamışdır ki, bəzi istisna hallarda ictimai fiqurun şəxsi həyatına da tətbiq edilən ictimaiyyətin məlumat almaq hüququ demokratik cəmiyyətin əsaslarından biri olsa da, yalnız xüsusi qrup oxucunun, bir şəxsin, bu şəxs necə tanınmış olursa olsun, şəxsi həyatının detalları ilə bağlı marağını tətmin etmək məqsədi daşıyan məqalələrin cəmiyyətdə ictimai marağ kəsb edən müzakirəyə töhfə verdiyi hesab edilə bilməz (bax: *Von Hannover*, yuxarıdakı istinad, § 65; *MGN Limited v. the United Kingdom*, no. 39401/04, § 143, 18 yanvar 2011; və *Alkaya v. Turkey*, no. 42811/06, § 35, 9 oktyabr 2012).

101. Beləliklə, yüksək Dövlət məmurları olan yüksək rütbəli fiqurların niğahdankənar münasibətləri barədə məlumatlar yalnız söz-söhbətlərin yayılmasına töhfə verir və müəyyən oxucuların maraqlarını tətmin etmək məqsədi daşıyır (bax: *Standard Verlags GmbH v. Austria (no. 2)*, no. 21277/05, § 52, 4 iyun 2009). Eyni şəkildə, heç bir rəsmi funksiya yerinə yetirməyən bir şahzadənin gündəlik həyatını göstərən fotoların dərc olunması, sadəcə olaraq xüsusi qrup oxucunun marağını tətmin etmək məqsədi daşıyır (bax: *Von Hannover*, yuxarıdakı istinad, § 65, ordakı istinadlar). Məhkəmə bununla bağlı təkrarlayır ki, ictimai marağ, ictimaiyyətin başqalarının şəxsi həyatı ilə bağlı məlumatlara susuzluğuna, oxucuların sensasiya arzusu və ya başqalarını güdmək istəklərinə məhdudlaşa bilməz.

102. Bir fərdin şəxsi həyatı ilə bağlı məqalənin yalnız müəyyən qrup oxucunun marağını tətmin etmək məqsədi daşımayıb həm də ictimai əhəmiyyətli mövzu ilə əlaqədar olub-olmadığını müəyyən etmək üçün, məqaləni bir bütün olaraq dəyərləndirmək və dərc olunduğu kontekst nəzərə alınaraq (bax: *Tønssbergs Blad A.S. and Haukom v. Norway*, no. 510/04, § 87, 1 mart 2007; *Björk Eidsdóttir v. Iceland*, no. 46443/09, § 67, 10 iyul 2012; və *Erla Hlynisdóttir v. Iceland*, no. 43380/10, § 64, 10 iyul 2012), ictimai marağ kəsb edən məsələ ilə əlaqədar olub-olmadığının müəyyənləşdirmək lazımdır.

103. Bununla bağlı, Məhkəmə xüsusilə bildirir ki, ictimai maraq, ictimaiyyətə o dərəcədə təsir edən məsələlərlə bağlıdır ki, ictimaiyyət legitim olaraq bu məsələlərlə maraqlanırlar, məsələlər onların diqqətini cəlb edir, və ya kifayət qədər onlarla bağlı (bax: *Sunday Times*, yuxarıdakı istinad, § 66), xüsusilə, vətəndaşların rifah halı və ya icma həyatı ilə bağlıdır (bax: *Barthold v. Germany*, 25 mart 1985, § 58, Series A no. 90). Əhəmiyyətli təzadlı fikirlərin yaranmasına səbəb olan və ya əhəmiyyətli sosial məsələlərlə bağlı olarsa (bax: məsələn, *Erla Hlynisdóttir*, yuxarıdakı istinad, § 64), və ya ictimaiyyətin məlumat almaqda maraqlı olduğu problemlərlə bağlıdırsa (bax: *Tønsbergs Blad A.S. and Haukom*, yuxarıdakı istinad, § 87) da eyni cür olmalıdır.

(ii) *Mübahisələndirilən məqalənin ictimai maraq kəsb edən müzakirəyə töhfəsi*

104. Hazırki işdə, daxili məhkəmələr hesab etmişdir ki, mübahisələndirilən məqalədə “əhəmiyyətli xəbər ünsürü”, və “heç bir ictimai maraq kəsb edən məsələ” yox idi, çünki uşaq taxta çıxmaq imkanından məhrum idi. Bu məsələ “şirkətin arqumentlərinə görə də Fransa və Monako cəmiyyətlərində müzakirə mövzusu və ya məqalənin araşdırdığı məsələ” deyildi. Məhkəmələr beləliklə hesab etmişdir ki, mübahisələndirilən məqalə Şahzadənin şəxsi həyatına müdaxilə idi və bu, heç bir halda hazırki işdə “mövcud olmayan” “hazırda baş verənlərin çatdırılması tələbi” ilə əsaslandırılı bilməz (bax: paraqraf 27 və 36, yuxarıda).

105. Öz növbəsində, Məhkəmə hesab edir ki, Şahzadənin ata olması faktını açıqlayan müsahibəsinin məzmununun ictimai maraq kəsb edən məlumat olub-olmamasını müəyyən etmək üçün, məqaləni bir bütün halında, eləcə də orda açıqlanan məlumatın məzmununu dəyərləndirmək lazımdır. Bununla bağlı və daxili məhkəmələrin (bax: paraqraf 20, 27 və 36, yuxarıda) və Hökumətin (bax: paraqraf 70, yuxarıda) mülahizələrini nəzərə alaraq, Məhkəmə qəbul edir ki, Xanım Coste ilə müsahibə, Şahzadənin şəxsi həyatı və onun real və güman olunan hissləri ilə bağlı çox sayda detallara malik idi ki, bunlar da hazırki işin hallarında birbaşa olaraq ictimai maraq kəsb edən müzakirə ilə bağlı deyildi.

106. Bununla belə, Məhkəmə hesab edir ki, məqalənin mövzusunun, yalnız Xanım Coste və Şahzadə arasındakı münasibətlərini açıqladığı hesab edilə bilməz, əks halda ictimai maraq konsepsiyası həddindən artıq məhdudlaşardı. Şübhəsiz ki, məqalə də bir bütün olaraq və kontekstində götürüldüyündə və yuxarıdakı məhkəmə təcrübəsi işığında analiz edildiyində (bax: paraqraf 98-103, yuxarıda), ictimai maraq mövzusunə aid idi.

107. Bununla bağlı, Məhkəmə hesab edir ki, ilk öncə bildirmək lazımdır ki, uşağın anadan olmasının intim xarakterli hadisə olmasına baxmayaraq, bu yalnız aidiyyəti olan şəxslərin şəxsi həyat sferasına daxil olmur, həm də prinsipcə, ictimai bəyanat (mülki status sənədi) verilməsi və valideyn-övlad münasibətlərinin müəyyən edilməsi baş verdiyi üçün ictimai sferaya düşür. Beləliklə, bir şəxsin övladının anadan olması xalis ailə və şəxsi marağa qohumluğun sosial və hüquqi strukturu ilə bağlı olaraq ictimai aspect əlavə olunur. Bu səbəbdən, uşağın anadan olması barədə xəbər öz-özlüyündə eksklüziv olaraq ictimaiyyətin marağını təmin etmək məqsədi daşıyan, başqalarının şəxsi həyatının detallarının açıqlanması hesab edilə bilməz.

108. Bundan əlavə, “suveren və Monako Ailəsi arasında sıx əlaqələr” olduğu Monako Krallığının spesifik xüsusiyyətləri və “monarxiyanın Şahzadə ilə milli icma arasındakı birlik üzərində qurulduğu”nu¹ nəzərə alaraq, Məhkəmə hesab edir ki, o zaman subay və uşağı olmayan hesab edilən Şahzadənin övladının (xüsusən oğul övladının) olmasında ictimai maraq dəyəri - ən azından, Krallığın rəiyyəti üçün – danılmazdır. Bununla bağlı, Şahzadənin oğlunun nigahdan kənar doğulması faktı əhəmiyyət daşıyır. Hadisələrin baş verdiyi zaman, bu uşağın anadan olması mümkün sülalə və maliyyə nəticələrinə malik idi: Şahzadə hələ evli deyildi və belə nəticə qeyri-mümkün görünsə də, evliliklə uşağın legitimləşməsi sualı qalxa bilərdi.

109. Əslində, məqalədə uşağın anadan olmasının hakimiyyətin keçməsinə təsiri məsələsinə toxunulmuşdu: bu, Şahzadənin müşavirinin aşağıdakıları dediyi iddia olunduğu xəbərdarlığı ilə bağlı idi: “Başa düşürsünüz, əgər uşaq oğlandırsa, bu Albertin taxta çıxmasına mane olacaq və uşaq taxta çıxmaq tələb edə bilər”. Bu fikir Xanım Costenin aşağıdakı qeydindən də görünür: “Mən onun Mazarine kimi böyüməsini istəməirdim...Mən ancaq bu barədə fikirləşirdim, bir an olsa da onun potensial varis olduğunu

¹ Opinion on the balance of powers in the Constitution and the legislation of the Principality of Monaco, adopted on 14-15 June 2013 by the European Commission for Democracy through Law (Venice Commission).

düşünməmişəm”. Beləliklə, Şahzadəni uşağın atası olduğunu rəsmən tanımaqdan imtina etməyə və onu gizli saxlamağa üstünlük verməsinə təşviq edən səbəblərə də istinad edilmişdi. Bundan əlavə, Xanım Costenin “uşağının psixoloji sağlamlığı üçün narahat” olduğunu və onun “normal, atalı böyüməsini” arzu etdiyini bildirdiyi bəyanatları vasitəsilə, məqalə həmçinin şəxsi identikliyin vacib aspekti olan uşaq-ata münasibətlərinin rəsmən tanınması ilə bağlı uşağın üstün maraqları məsələsinə də toxunmuşdur.

110. Bu mərhələdə məqalədə uşağın potensial varis status ilə bağlı yalnız bir neçə cümlənin olması barədə Hökumətin arqumenti ilə bağlı (bax: paraqraf 68, yuxarıda above) Məhkəmə xatırladır ki, yeganə həlledici məsələ xəbərin öz məqsədinə tamamilə çatıb-çatmaması deyil, ictimai maraq kəsb edən müzakirəyə töhfə verib-verməməsidir (bax: *Haldimann and Others v. Switzerland*, no. 21830/09, § 57, ECHR 2015). Məhkəmə qeyd edir ki, bir məqalənin ictimai maraq kəsb edən müzakirəyə töhfə verməsi üçün, bütünlüklə həmin məsələyə həsr olunması vacib deyil; məqalənin həmin müzakirə ilə əlaqədar olması və bu məqsədlə bir və ya bir neçə elementə malik olması kifayətdir (bax: *Lillo-Stenberg and Sæther v. Norway*, no. 13258/09, § 37, 16 yanvar 2014; *Ojala and Etukeno Oy*, yuxarıdakı istinad, § 54; və *Ruusunen*, yuxarıdakı istinad, § 49).

111. Hazırki işdə, mübahisələndirilən məlumat siyasi əhəmiyyətsiz deyildi və (nigahdan kənar doğulan uşaqların taxta çıxmasına icazə verməyən) Krallıqda taxtda hakimiyyətin keçməsi qaydaları ilə bağlı ictimaiyyətin marağını yüksəldirdi. Eyni şəkildə, gələcəyi uşaqların olması ilə sıx bağlı olan vərəsəliklə keçən monarxiyada, atalıq faktını gizli saxlamaq istəyən və uşağı rəsmi olaraq tanımaqdan imtina edən (bax: paraqraf 25 və 27, yuxarıda) Şahzadənin yanaşması da ictimai maraq kəsb edə bilər. Bu, onun uşağın anasına - hansı ki, oğlunun tanınması barədə notarial sənədi və ya doğum, nigah və ölüm reyestrinə qeydiyyatını əldə edə bilməmişdi (bax: paraqraf 17, yuxarıda) - və uşağın özünə münasibəti ilə bağlı da doğrudur: bu məlumat Şahzadənin şəxsiyyəti, xüsusilə özünün öhdəliklərinə yanaşması və onları yerinə yetirməsi şəkli ilə bağlı fikir təchiz edə bilərdi.

112. Bu kontekstdə, vərəsəliklə keçən monarxiyanın simvolik rolunu xatırlatmaq vacibdir. Belə monarxiyada, Şahzadə millətin bütövlüyünü təmsil edir. Bundan belə nəticə çıxır ki, hakimiyyətdə olan ailənin üzvləri ilə bağlı hadisələr onların şəxsi həyatlarının hissəsi olsa da, həm də müasir tarixin bir hissəsidir. Bu, xüsusilə, Şahzadə Rainier III-ün xəstəliyi ilə bağlı Məhkəmənin gəldiyi nəticəsi idi (bax: *Von Hannover (no.2)*, yuxarıdakı istinad, §§ 38 və 117). Məhkəmənin fikrincə, bu həm də hətta nigahdan kənar belə olsa, uşağın anadan olması ilə də əlaqələndirilir, xüsusilə, əgər mübahisələndirilən hadisələrin baş verdiyi zaman həmin uşaq Şahzadənin yeganə uşağı idi. Konstitusiyalı vərəsəlik monarxiyasında Şahzadənin şəxsiyyəti və onun birbaşa xətti Dövlətin davamlılığını ifadə edir.

113. Nəticədə, Məhkəmə hesab edir ki, mübahisələndirilən məqalədə Şahzadənin həyatının yalnız şəxsi və intim həyatının çoxsaylı detalları göstərilmiş olsa da, o həm də, ərizəçilərin daxili məhkəmələr və Məhkəmə qarşısında da bildirdiyi kimi (bax: paraqraf 30-33 və 52-53, yuxarıda) ictimai maraq kəsb edən müzakirəyə töhfə vermək məqsədi də daşıyırdı (bax: paraqraf 105-112, yuxarıda).

114. Bununla bağlı daxili məhkəmələrin gəldiyi nəticələrlə (bax: paraqraf 104, yuxarıda) bağlı Məhkəmə hesab edir ki, medianın ictimai maraq kəsb edən müzakirəyə töhfəsinin, yalnız hazırki və ya əvvəldən mövcud hadisələrlə məhdudlaşdırılmamalı olduğunu vurğulamaq lazımdır. Şübhəsiz, media ictimai maraq kəsb edən müzakirələri başlamağın vektorudur, lakin onun həm də ictimaiyyətin diqqətinə belə bir marağı yaradacaq məlumatları təqdim etmək və cəmiyyətdə belə müzakirələri başlatmaq rolu vardır. Bundan əlavə, *Daily Mail* və *Bunte*-də dərc olunan məqalələr (bax: paraqraf 9 və 11, yuxarıda) işığında Məhkəmə qeyd edir ki, uşağın potensial varis kimi status artıq ictimai müzakirə məsələsi idi.

115. Nəticədə, Məhkəmə hesab edir ki, milli məhkəmələr, məqalənin əsas mövzusunu müəyyən etmək üçün, Şahzadənin şəxsi həyatı ilə bağlı qeydləri araşdırmaqdan əlavə, məqaləni bütün şəkildə dəyərləndirməli idilər. Bununla belə, hazırki işdə onlar, məqalənin mərkəzi mesajının – yəni Şahzadənin atası olduğu uşağın olması faktının - ictimaiyyət üçün marağını diqqətə almaqdan imtina etmiş və bunun yerinə, diqqətlərini Xanım Costenin cütlüyün intim həyatı ilə bağlı verdiyi detallara cəmləmişlər. Bunu etməklə, onlar ərizəçiləri istinad etdiyi ictimai maraq əsaslandırmasını bütün səmərəsindən məhrum etmişlər.

116. Bununla belə, hazırki işdə, həmin məlumatın xarakterini nəzərə alaraq, Məhkəmənin Xanım Costenin bəyanatlarını dərc edərkən ərizəçilərin icitmai maraq kəsb edən mövzuya töhfə verdiklərindən şübhə etməsi üçün heç bir əsas görmür.

(b) Maraqlı şəxsin tanınmışlıq dərəcəsi və xəbərin mövzusu

(i) “İctimai fiqur” olaraq təsnif olunmanın nəticələri

117. Məhkəmə xatırladır ki, maraqlı şəxsin xəbərin və ya fotonun mövzusu olan rol və funksiyası və faliyyətinin xarakteri nəzərə alınmalı digər vacib meyardır (bax: *Von Hannover (no. 2)*, yuxarıdakı istinad, § 110, və *Axel Springer*, yuxarıdakı istinad, § 91). Şəxsin hansı dərəcədə icitmai fiqur və ya tanınmış şəxs olması, onun şəxsi həyatına verilən müdafiəsinə təsir edir. Belə ki, Məhkəmə dəfələrlə elan etmişdir ki, ictimaiyyətin ictimai fiqurların şəxsi həyatlarının müəyyən aspektləri ilə bağlı məlumat almaq hüququna malikdir (bax: *inter alia, Karhuvaara and Iltalehti v. Finland*, no. 53678/00, § 45, ECHR 2004-X).

118. Bu səbəbdən özəl şəxslər və icitmai kontekstdə, siyasi və ya ictimai fiqur qismində fəaliyyət göstərən şəxsləri fərqləndirmək vacibdir. Bir fərdin şəxsi həyatının detalları ilə bağlı məlumat verməklə demokratik cəmiyyətdə müzakirəyə töhfə verə biləcək, məsələn siyasətçilərin rəsmi funksiyalarının yerinə yetirməsi ilə bağlı faktlar barədə xəbər verilməsi arasında fundamental fərq qoyulmalıdır (bax: *Von Hannover*, yuxarıdakı istinad, § 63, və *Standard Verlags GmbH and Krawagna-Pfeifer v. Austria*, no. 19710/02, § 47, 2 noyabr 2006).

119. Beləliklə, şəxs, rəsmi funksiyalarının olub-olmamasından asılı olaraq çox və ya az məhdud dərəcədə şəxsi həyatının müdafiəsi hüququna malik olur: bununla bağlı, ictimai fiqurların şəxsi həyatlarını gizli saxlamaq hüququ, prinsipcə, rəsmi funksiyalara malik olmadığı hallarda daha geniş olur (hətta, hakimiyyətdə olan ailənin üzvləri qismində müəyyən tədbirlərdə ailəni təmsil etsələr belə; bax: *Von Hannover*, yuxarıdakı istinad, §§ 76-77) və rəsmi funksiyaya malik olduqları zaman daha məhdud olur (bax: məsələn, *Lingens v. Austria*, 8 iyul 1986, § 42, Series A no. 103, və *Ojala and Etukeno Oy*, yuxarıdakı istinad, § 52).

120. İctimai funksiya yerinə yetirməsi və ya siyasi vəzifə sahibi olması faktı, fərdi, mütləq şəkildə şəxsi həyat sahəsinə düşən məsələlərlə bağlı da vətəndaşların diqqət mərkəzinə qoyur. Beləliklə, icitmai fiqurların bəzi özəl davranışları, həmin şəxslərin siyasi və ya sosial sahələrdə oynadıqları rol və bundan irəli gələrək, ictimaiyyətin onlarla bağlı məlumat almaq maraqları nəzərə alınaraq, şəxsi həyat məsələsi hesab edilə bilməz. Məhkəmə, Avropa Şurası Parlament Assambleyasının, “icitmai fiqurlar, cəmiyyətdə tutduqları – bir çox hallarda özlərinin seçimləri ilə - yerlərin onların şəxsi həyatları üzərində təzyiqli artırımını qəbul etməlidirlər” şəklindəki analizi ilə razılaşır (Qərar 1165 (1998), 6-cı maddə...)

121. Beləliklə, Məhkəmə xüsusilə hesab etmişdir ki, siyasətçilər qaçınılmaz olaraq və bilərəkdən söz və hərəkətlərini həm jurnalistlərin və ümumilikdə ictimaiyyətin diqqətli nəzarətinə tabe edir (bax: *inter alia, Lingens*, yuxarıdakı istinad, § 42). Bundan əlavə, bu prinsip yalnız siyasətçilərə deyil, hərəkətləri (bax: bununla bağlı, *Krone Verlag GmbH & Co. KG*, yuxarıdakı istinad, § 37, və *News Verlags GmbH & Co. KG v. Austria*, no. 31457/96, § 54, ECHR 2000-I) və ya tutduqları vəzifələr (bax: *Verlagsgruppe News GmbH v. Austria (no. 2)*, no. 10520/02, § 36, 14 dekabr 2006) səbəbilə ictimai sferanın hissəsi olan bütün şəxslərə tətbiq edilir.

122. Bununla belə, bəzi hallarda şəxs ictimaiyyətin tanıdığı şəxs olsa da, şəxsi həyatının müdafiəsi və ona hörmətlə bağlı “legitim gözlənti”yə istinad edə bilər (bax: *inter alia, Von Hannover (no. 2)*, yuxarıdakı istinad, § 97). Belə ki, şəxsin icitmai fiqur kateqoriyasına aid olması faktı, heç bir halda, hətta şəxs rəsmi funksiyalar yerinə yetirsə belə, mediaya, hərəkətlərini tənzimləməli olan peşəkar və etik prinsipləri pozmağa və şəxsi həyata müdaxiləni legitimləşdirməyə icazə vermir.

123. Bundan belə çıxır ki, fərdin məşhurluğu və ya funksiyaları heç bir halda, media tərəfindən qısnama və aldatma və ya gizli yollarla əldə edilmiş fotoların yayımlanmasına (bax: telefoto linzalarının istifadəsi və şəxsin xəbəri olmadan çəkilmiş fotolarla bağlı, *Von Hannover*, yuxarıdakı istinad, § 68) və ya fərdin şəxsi həyatının portretini göstərən və onların intim həyatına müdaxilə təşkil edən fotolara (bax: iddia olunan zina münasibətləri ilə bağlı fotoların yayımlanması ilə əlaqədar, *Campmany and Lopez Galiacho Perona v. Spain* (qərardad), no. 54224/00, ECHR 2000-XII) haqq qazandıra bilməz.

124. Hazırkı işdə Məhkəmə qeyd edir ki, Şahzadənin hakimiyyətdə olan ailənin üzvü olaraq doğulması və Dövlət Başçısı olaraq həm siyasi, həm də təmsilçiliklə bağlı ictimai funksiyaları ilə, tanınmış ictimai fiqur olaması danılmazdır. Daxili məhkəmələr, bu səbəbdən, onun tanınması və ictimai funksiyasının onun şəxsi həyatına verilən müdafiəyə hansı dərəcədə təsir edəcəyini nəzərdən keçirməli idilər. Lakin onlar bu şəraiti, diqqətlərinə təqdim edilmiş faktların dəyərləndirmələrinə daxil etməmişlər. Belə ki, şəxsi həyatın müdafiəsinə, açıqlanan faktlar, həmin şəxsin status və ya funksiyalarına görə təsiri ilə bağlı müzakirəyə səbəb olduğu hallarda istisna təbiq edilməli olduğunu xatırlatsa da (bax: paraqraf 26 yuxarıda), Versailles Appelyasiya Məhkəməsi bu mülahizədən hazırkı işdə heç bir nəticə çıxarmamışdır. Eyni şəkildə, Kassasiya Məhkəməsi sadəcə olaraq bildirmişdir ki, ümumi qayda olaraq, “mənşəyi, zəngiliyi və ya indiki və gələcək vəzifəsindən asılı olmayaraq hər bir insanın şəxsi həyatına hörmət hüququ vardır” (bax: paraqraf 36, yuxarıda).

125. Əslində, şəxsi həyatın müdafiəsinə gözləntinin şəxsin yerinə yetirdiyi ictimai funksiyalara görə məhdudlaşdırıla bilməsi səbəbilə Məhkəmə hesab edir ki, işdə olan maraqların ədalətli tarazlaşdırılmasını təmin etmək üçün daxili məhkəmələr, diqqətlərinə çatdırılan faktların araşdırılması zamanı, Şahzadənin Dövlət Başçısı olaraq potensial təsirini nəzərə almalı və bu kontekstdə mübahisələndirilən məqalənin hansı hissələrinin sırf özəl sferaya, hansı hissələrinin isə ictimai sferaya düşdüyünü müəyyən etməyə çalışmalı idilər.

(ii) Məqalənin mövzusu

126. Məhkəmə ilk olaraq müşahidə edir ki, mübahisələndirilən məqalə, şübhəsiz, Şahzadənin şəxsi həyatı sferasına aid idi, çünki onun eşq həyatını və oğlu ilə münasibətlərini təsvir edirdi. Bununla belə, özünün bundan əvvəlki nəticələrinə (bax: paraqraf 106-114, yuxarıda) isitnad edərək, Məhkəmə hesab edir ki, məqalədəki məlumatın əsas elementi – uşağın olması – Şahzadənin Monako Dövlət Başçısı funksiyalarının vəzəsliliklə keçməsi səbəbilə, şəxsi həyat sferasından kənara çıxırdı. Bundan əlavə, Şahzadə müxtəlif hallarda ictimaiyyət arasında Xanım Coste ilə birlikdə göründüyündən (bax: paraqraf 14 və 16, yuxarıda), Məhkəmə hesab edir ki, Şahzadənin onunla münasibətləri artıq sırf onun şəxsi həyatına aid məsələ deyildi.

127. Məhkəmə daha sonra vurğulamaq istərdi ki, Şahzadənin şəxsi həyatı məqalənin yeganə mövzusu deyildi, məqalə həm də Xanım Coste və yalnız onun valideynlik haqqları altında olan oğlunun şəxsi həyatına aid idi. Belə ki, məqalədə həm də müsahibə verənin hamiləliyi, hissələri, oğlunun dünyaya gəlməsi, uşağın səhhəti ilə bağlı problemlər və onların birgə həyatına dair məlumatlar da vardı (bax: paraqraf 14 above). Bunlar Xanım Costenin şəxsi həyatına aid elementlər idi ki, bunlarla bağlı onun sakitlik öhdəliyi yox idi və məlumat verə bilərdi. Bununla bağlı, Məhkəmə mübahisələndirilən məqalənin müsahibə verən və onun oğlunun ifadə vasitəsi olması faktını unuda bilməz.

128. Bundan əlavə, mübahisələndirilən müsahibəni verərkən, Xanım Costenin şəxsi maraqları vardı, yəni məqalədə açıq şəkildə göstərildiyi kimi oğlunun rəsmi olaraq tanınması (bax: paraqraf 14 və 15, yuxarıda). Beləliklə, müsahibə ictimai maraq kəsb edirdi, lakin işdə həm də toqquşan şəxsi maraqlar vardı: Xanım Costenin media ilə əlaqə saxlamasının səbəbi olan, oğlunun rəsmi tanınmasını təmin etmək istəyi (bax: paraqraf 17, yuxarıda), uşağın atasının müəyyən olunması marağı və Şahzadənin atalıq faktının gizliliyini saxlamaq marağı.

129. Bununla belə, Məhkəmə razılaşıır ki, Hökumət bildirdiyi kimi (bax: paraqraf 63, yuxarıda), Xanım Costenin özü və oğlu üçün ifadə azadlığı hüququ hazırkı işdə birbaşa mövzu deyildi, çünki Xanım Coste daxili məhkəmələrdə və Məhkəmə qarşısındakı prosesdə tərəf deyil. Bununla belə, Məhkəmə vurğulayır ki, Xanım Costenin şəxsi həyatını Şahzadənininki ilə bağlayan elementlərin kombinasiyası, Şahzadənin müdafiəsinin dəyərləndirilməsi zamanı nəzərə alınmalı idi.

(c) Şəxsin əvvəlki davranışları

130. Məhkəmə qeyd edir ki, nə daxili məhkəmələr, nə də tərəflər Şahzadənin əvvəlki davranışı barədə şərh verməmişlər. Hazırkı işin hallarında, Məhkəmə hesab edir ki, iş materialları, spekulyasiya etmədən öz-

özlüyündə, Şahzadənin mediaya münasibətdə davranışının tanınması və ya araşdırılması üçün kifayət etmir. Bundan əlavə, əvvəlki hallarda mətbuatla əməkdaşlıq etməsi faktı, məqalədə müzakirə olunan şəxsi bütün müdafiədən məhrum etmək üçün arqument ola bilməz (bax: *Egeland and Hanseid v. Norway*, no. 34438/04, § 62, 16 aprel 2009). Bir fərdin, şəxsi həyatı ilə bağlı nəşrlərlə bağlı əvvəlki iddia olunan və ya real dözümlüyü və ya ona yer verməsi, heç də həmişə həmin şəxsi şəxsi həyatına hörmət hüququndan məhrum etmir.

(d) Məlumatın əldə olunma metodu və onun həqiqiliyi

131. Məhkəmə ilkin olaraq, jurnalistlərin vəzifə və öhdəliklərinin yerinə yetirməsinə və peşələrini tənzimləyən etik prinsiplərə verdiyi əhəmiyyətini vurğulayır. Bununla bağlı, Məhkəmə xatırladır ki, maddə 10 jurnalistlərin ictimai maraq kəsb edən mövzularla bağlı məlumatları açıqlamaq hüququnu müdafiə edir, bir şərtlə ki, onlar vicdanlılıqla və düzgün faktual baza əsasında, journalist etikasına uyğun olaraq “mötəbər və dəqiq” məlumat versinlər (bax: *Fressoz and Roire v. France* [BP], no. 29183/95, § 54, ECHR 1999-I).

132. Məlumatı əldə etmək və onu dərc etmək üçün vasitələrin ədalətliyi və xəbərin mövzusu olan şəxsə göstərilən hörmət (bax: *Egeland and Hanseid*, yuxarıdakı istinad, § 61) də nəzərə alınmalı əsas meyarlardandır. Bu səbəbdən, məqalənin oxucunu yanlış təsirləndirən və əskildici, kəsik xarakteri həmin məqalənin ictimai maraq kəsb edən müzakirəyə töhfəsinin əhəmiyyətini ciddi dərəcədə azaldır (bax: *Stoll*, yuxarıdakı istinad, § 152).

133. Bundan əlavə, Məhkəmə Monakoda hakimiyətdə olan ailənin üzvləri də daxil olmaqla, ictimai fiqurların şəxsi həyatlarının mətbuat tərəfindən açıqlanması ilə bağlı başqa işlərlə müqayisədə hazırki işin xüsusi hallarını vurğulamaq istərdi: şəxsi, düşünülmüş və məlumatlı qərarı ilə Xanım Coste özü *Paris Match*-la əlaqə saxlamışdı (bax: paraqraf 17, yuxarıda).

134. Xanım Costenin Şahzadənin atalıq faktı ilə bağlı bəyanatları, Şahzadə tərəfindən mübahisələndirilməmiş və o özü ictimaiyyət qarşısında, mübahisələndirilən məqalənin dərcindən az sonra bu faktı təsdiq etmişdir. Bununla bağlı, Məhkəmə yayılan məlumatın həqiqiliyinin əsas əhəmiyyətini xatırladır: bu prinsipə riayət olunması, başqalarının nüfuzu nun müdafiəsi üçün fundamental əhəmiyyət daşıyır.

135. Məqaləni illüstrasiya edən fotolara gəlincə, onlar *Paris Match*ə könüllü – Versailles Appelyasiya Məhkəməsinin də qeyd etdiyi kimi (bax: paraqraf 27, yuxarıda) – və pulsuz şəkildə Xanım Coste tərəfindən verilmişdi (bax: paraqraf 17, yuxarıda). Bundan əlavə, Şahzadənin uşağı ilə fotoları onun xəbəri olmadan çəkilməmişdi (təzad *Von Hannover*, yuxarıdakı istinad, § 68) və ya onu xoşagəlməz vəziyyətdə göstərmirdi (müqayisə üçün, *Von Hannover* (no. 2), yuxarıdakı istinad, §§ 121-123). Şübhəsiz ki, daxili məhkəmələr kimi Məhkəmə qeyd edir ki, fotolar Şahzadəni onun razılığı olmadan şəxsi kontekstdə göstərirdi. Bununla belə, fotolar onun oxucu prespektivindən ictimai yerini alçaldan şəkildə təqdim etmirdi. Fotolar nə də onun imicini əskildən şəkildə təqdim etmirdi və hər şeydən əvvəl, müsahibənin məzmununu dəstəkləmək üçün, ordakı məlumatın həqiqiliyini illüstrə etmək üçün verilmişdi.

136. Şahzadənin Xanım Coste ilə fotolarına gəlincə, onların ictimai məkanda, ictimai tədbirlər zamanı çəkildiyi mübahisələndirilmir, ona görə də onların dərci hazırki işin halarında xüsusi problem yaratmır.

(e) Mübahisələndirilən məqalənin məzmunu, forması və nəticələri

137. Hökumət, ərizəçiləri dərc olunan məlumatı sensasiya kimi verdiyinə və Xanım Costenin açıqlamalarını Şahzadənin intim həyat detallarını çıxarmaq üçün filtrə etmədiyinə görə tənqid edir (bax: paraqraf 71-72, yuxarıda). Öz növbələrində daxili məhkəmələr qeyd etmişlər ki, mübahisəli məqalədə Xanım Costenin Şahzadə ilə tanış olmasının, Şahzadənin Xanım Costenin hamiləlik məsələsinə reaksiyası və sonradan uşaqla münasibətləri ilə bağlı çoxsaylı kənarlaşmalar vardı (bax: paraqraf 27 və 36, yuxarıda).

138. Bununla bağlı, Məhkəmə qeyd edir ki, birincisi, peşələrinin icrası zamanı jurnalistlər gündəlik qaydada ictimaiyyətin məlumat almaq və başqalarının şəxsi həyatına hörmət hüquqları arasındakı xətti müəyyən etməklə qərar verməli olurlar. Beləliklə, onların ilkin vəzifəsi ictimai fiqurlar da daxil olmaqla fərdləri, şəxsi həyatlarına müdaxilədən qorumaqdır. Onların bununla bağlı seçimləri peşənin etik qaydaları və davranış kodlarına əsaslanmalıdır.

139. İkincisi, Məhkəmə xatırladır ki, əsas mövzunu əhatə etmək üçün yanaşma jurnalist azadlığı məsələsidir. Nə Məhkəmə, nə də milli məhkəmələr bu sahədə öz görüşlərini mətbuatın fikrinə diktə edə bilməzlər (bax: *Jersild*, yuxarıdakı istinad, § 31). Konvensiyanın 10-cu maddəsi də, məqalənin inandırıcılığını təmin etmək üçün hansı detalların dərc edilməli olduğunu jurnalistlərə buraxır (bax: *Fressoz and Roire*, yuxarıdakı istinad, § 54). Bundan əlavə, jurnalistlərin, əllərinə gələn xəbər elementləri arasından hansını və hansı şəkildə önə çıxaracaqları ilə bağlı seçim azadlığına malikdirlər. Bununla belə, bu azadlıq vəzifələrdən xali deyil (bax: paraqraf 131-132, yuxarıda).

140. Məlumat başqa bir şəxsin şəxsi həyatını işıq üzünə çıxarırsa, jurnalistlərdən mümkün qədər, yayımlamazdan əvvəl bu məlumat və şəkillərin təsirini nəzərə almaq tələb olunur. Xüsusilə də, şəxsi və ailə həyatı ilə bağlı bəzi hadisələr, Konvensiyanın 8-ci maddəsinin xüsusi diqqətli müdafiəsi altındadır və jurnalistlərin bu mövzuları yayımladığı zaman ehtiyatlılıq və diqqətlik göstərməsinə səbəb olur (bax: *Editions Plon*, yuxarıdakı istinad, §§ 47 və 53 və *Hachette Filipacchi Associés*, yuxarıdakı istinad, §§ 46-49).

141. Hazırki işdə, mübahisələndirilən məqalə, sual və cavablardan ibarət müsahibə şəklində, Xanım Costenin bəyanatlarına jurnalist şərh vermədən təqdim edilmişdir. Bundan əlavə, müsahibənin tonu da ölçülü və qeyri-sensasyon idi. Xanım Costenin qeydləri, sitat olaraq tanınan şəkildə verilmişdi və onun motivləri oxucuya açıq şəkildə bildirilmişdi. Eyni şəkildə, oxucular faktiki material ilə müsahibə verən şəxsin hadisələri qavrayışı, fikirləri və şəxsi hissləri arasında fərq qoya bilirdi (bax: paraqraf 14, yuxarıda).

142. Məhkəmə artıq bildirmişdir ki, jurnalisti başqasının müsahibədəki bəyanatlarının yayımlanmasına yardım etdiyi üçün cəzalandırmaq mətbuatın ictimai müzakirələrə töhfəsinə ciddi şəkildə ziyan vurur və buna ciddi səbəb olmadıqca yol verilməməlidir (bax: *Jersild*, yuxarıdakı istinad, § 35, və *Polanco Torres and Movilla Polanco v. Spain*, no. 34147/06, §§ 47-48, 21 sentyabr 2010). Məhkəmə hesab edir ki, eyni yanaşma hazırki işin hallarında da tətbiq edilməlidir, çünki Şahzadənin şəxsi həyatından əlavə və öncə, mübahisələndirilən məqalə ictimai maraq kəsb edən məsələyə aid idi və xüsusilə, Xanım Costenin Şahzadə ilə münasibətləri ilə bağlı verdiyi detallar onun nüfuzunu azaldacaq və ona hörmətsizlik yaradacaq xarakterdə deyildi (təzad *Ojala and Etukeno Oy*, yuxarıdakı istinad, § 56, və *Ruusunen*, yuxarıdakı istinad, § 51). Əslində Xanım Costenin öz həyatı və Şahzadə ilə şəxsi münasibətləri ilə bağlı dediklərinin səmimiyyəti və ərizəçilər tərəfindən də doğru şəkildə təqdim edildiyi mübahisələndirilmir. Bundan əlavə, bu bəyanatları dərc edərkən ərizəçilərin niyyətinin, ictimai maraq kəsb edən xəbəri ictimaiyyətə vermək olduğuna şübhə etməyə səbəb yoxdur (bax: paraqraf 116, yuxarıda).

143. Bundan əlavə, mübahisələndirilən müsahibənin, Xanım Costenin şəxsi qeydlərinin hansının Şahzadənin şəxsi həyatı sferasına (məqayisə üçün *Ojala and Etukeno Oy*, yuxarıdakı istinad, § 56 və *Ruusunen*, yuxarıdakı istinad, § 51), hansının isə legitim ictimai maraq sferasına düşdüyünü fərqləndirmək və tarazlaşdırmaq daxili məhkəmələrin vəzifəsidir. Lakin onlar bunu edə bilməmiş, Şahzadənin oğlunun olması barədə xəbər “aktual” olduğunu danmış və hesab etmişlər ki, o “ictimaiyyətə legitim məlumat vermək əsası ilə xəbər verilməsinə haqq qazandıran ictimai maraq kəsb edən müzakirə”nin hissəsi deyil...” (bax: paraqraf 36, yuxarıda).

144. Qəbul ediləndir ki, müsahibə, oxucuların diqqətini cəlb etmək və reaksiya yaratmaq məqsədilə başlıqlar və qrafik effektlərlə müşayiət edilməklə nəqli formada təqdim edilmişdir (bax: paraqraf 15-16, yuxarıda). Hökumətin bu məsələ ilə bağlı tənqidlərini nəzərə alaraq (bax: paraqraf 72, yuxarıda), Məhkəmə vurğulayır ki, mətbuat məqaləsinin təqdimatı və orda istifadə edilən tərz, redaktə xarakterli məsələdir və prinsipcə, bu məsələ ilə bağlı daxili məhkəmələr qərar verə bilməz. Bununla belə, Məhkəmə həmçinin xatırladır ki, jurnalist azadlığı qeyri-məhdud deyildir və mətbuat bununla bağlı, xüsusilə “başqalarının hüquqlarının... müdafiəsi” ilə bağlı müəyyən sərhədləri keçməməlidir (bax: *inter alia*, *Mosley*, yuxarıdakı istinad, § 113 və *MGN*, yuxarıdakı istinad, § 141). Hazırki işdə, Məhkəmə hesab edir ki, bütöv şəkildə baxıldığında, başlıqlar, fotolar və şərhlər yaratmaq yolu ilə nəqli təqdimat, məlumatın məzmununu dəyişirdi və onun dəqiqləşməsi və ya illüstrasiyası hesab edilməlidir.

145. Bundan əlavə, bütün niyyət və məqsədlərlə müəyyən ifadələrin istifadəsi (bax: paraqraf 15-16, yuxarıda) ictimaiyyətin diqqətini çəkmək üçün edilmişdi və öz-özlüyündə, Məhkəmənin yurisprudensiyası işığında, problem deyildir (bax: *Tănăsoaica v. Romania*, no. 3490/03, § 41, 19 iyun 2012): jurnal bir

məqaləni bəzəmək və onu dəqqət çəkici şəkildə təqdim etməyə çalışılması tənqid edilə bilməz, bir şərtlə ki, dərc olunan məlumatın təhrifinə və ya deformasiyasına və oxucunu yanlış istiqamətlənməsinə səbəb olmasın.

146. Məqaləni illüstrə edən, Şahzadəni qucağında uşaqla göstərən fotoyla bağlı, Məhkəmə xatırladır ki, mahiyyətcə, maddə 10, inandırıcılığı təmin etmək üçün belə sənədlərin əlavə edilib- edilməməsi barədə qərarın verilməsini jurnalistlərə buraxır (bax: xüsusilə, *Fressoz and Roire*, yuxarıdakı istinad, § 54 və *Pinto Coelho v. Portugal*, no. 28439/08, § 38, 28 iyun 2011).

147. Məhkəmə daha sonra qeyd edir ki, Kassasiya Məhkəməsi bildirir ki, “fotoların şəxsi həyata müdaxilə təşkil edən məzmunu illüstrasiya etmək üçün dərc edilməsi, qaçınılmaz şəkildə şəxsin öz imicinə nəzarət hüququ pozur” (bax: paraqraf 36, yuxarıda).

148. Məhkəmə hesab edir ki, hazırki işdə fotoların Şahzadənin şəxsi həyatı sferasına düşdüyü və onun bu şəkillərin dərc olunmasın razılıq verməməsi şübhə doğurmasa da onların mübahisələndirilən məqalə ilə əlaqəsi az, süni və ya özbaşına deyildi (bax: *Von Hannover v. Germany (no. 3)*, no. 8772/10, §§ 50 və 52, 19 sentyabr 2013). Fotoların dərc edilməsinə, hadisələr barədəki xəbərə inandırıcılıq qatdığına görə haqq qazandırılıla bilərdi. Fotoları dərc olunması zamanı Xanım Coste oğlunun tanınması barədəki notarius sənədini əldə edə bilməməsinə görə (bax: paraqraf 14 və 17, yuxarıda), onun sərəncamında dediklərini əsaslandırma biləcək və ərizəçiləri fotoları dərc etməkdən imtina etdirəcək başqa sübut yox idi. Nəticədə, fotoların Şahzadənin şəxsi həyatını ictimaiyyətə açıqlamasına baxmayaraq, Məhkəmə hesab edir ki, onlar məqalədəki, artıq ictimai maraq kəsb edən müzakirəyə töhfə verdiyi hesab edilən (bax: paraqraf 113, yuxarıda) xəbəri dəstəkləyirdi.

149. Bundan əlavə, təkcə və ya onu müşayiət edən mətnlə (istər başlıqlar, alt-başlıqlar və ya şərhlər olsun, istərsə də müsahibənin özü) birgə götürüldükdə, bu fotolar nüfuza xələl gətirən, xəyal qırıcılığı yaradan və ya Şahzadənin imici üçün alçaldıcı xarakterli deyildi (təzad *Egeland and Hanseid*, yuxarıdakı istinad, § 61); əslində Şahzadə fotoların onun nüfuzuna xələl gətirdiyini iddia etməmişdi.

150. Nəhayət, mübahisələndirilən məqalənin nəticələrinə gəlincə, Məhkəmə qeyd edir ki, məqalə dərc edildikdən az sonra Şahzadə ictimai şəkildə atalıq faktını tanıdı. Versailles Appelyasiya Məhkəməsi bununla bağlı qeyd etmişdir ki, o öz şəxsi həyatı ilə bağlı ictimai izahat verməyə “məcbur olmuşdu” (bax: paraqraf 27, yuxarıda). Öz növbəsində Məhkəmə hesab edir ki, məqalənin nəticələri kontekstdə və daha əvvəldən *Daily Mail* və *Bunte* jurnallarında dərc olunanların işığında araşdırılmalıdır. Bununla belə, hazırki işdə daxili məhkəmələr məqalədə təsvir edilən hadisələrin daha geniş beynəlxalq media işıqlandırmasını dəyərləndirdiyi görünür. Belə ki, daxili məhkəmələr Şahzadənin atalıq faktı ətrafındakı gizliliyin mətbuatda əvvəlcədən yayılmış məqalələrlə (bax: paraqraf 9 və 11, yuxarıda) azaldığı faktına əhəmiyyət verməmişlər.

(f) Sanksiyanın sərtliyi

151. Məhkəmə xatırladır ki, mütənasibliyi dəyərləndirərkən, tətbiq edilən sanksiyanın kiçik olub-olmadığından asılı olmadan, ən əhəmiyyətli məsələ, mülki məhkəmə qərarları da daxil olmaqla, həmin şəxsə qarşı qərarın olması faktıdır (bax: *mutatis mutandis*, *Roseiro Bento v. Portugal*, no. 29288/02, § 45, 18 aprel 2006). İfadə azadlığına hər hansı lazımsız məhdudiyyət həqiqətən bənzər məsələlərlə bağlı gələcəkdə xəbər verilməsinə mane olmaq və xəbərçiliyi iflic etmək riski daşıyır.

152. Hazırki işdə, ərizəçi şirkətə kompensasiya olaraq 50,000 Avro ödəmək və məhkəmə qərarının detalları barədə bəyanat dərc etmək əmr edilmişdi. Məhkəmə bu cərimələri əhəmiyyətsiz hesab edə bilməz.

(g) Nəticə

153. Yuxarıdakı mülahizələrin işığında Məhkəmə hesab edir ki, Hökumətin Şahzadənin şəxsi həyatı və öz imicini qorumaq hüququ ilə bağlı arqumentləri yerində olsa da, mübahisələndirilən müdaxiləni əsaslandırmaq üçün yetərli hesab edilə bilməz. Təqdim edilmiş halları dəyərləndirərkən, daxili məhkəmələr şəxsi həyata hörmət hüququ və ifadə azadlığı hüququ arasında tarazlaşdırma aparılması üçün Məhkəmənin yurisprudensiyasında müəyyənləşdirilmiş prinsip və meyarları (bax: paraqraf 142 və 143, yuxarıda) lazımi şəkildə nəzərə almamışlar. Beləliklə, onlara tanınmış mülahizə səlahiyyəti həddini aşmış və tətbiq etdikləri,

ərizəçilərin ifadə azadlığını məhdudlaşdıran tədbirlərlə daşınan legitim məqsəd arasında ağlabatan mütənasiblik əldə edə bilməmişlər.

Məhkəmə bu səbəbdən belə nəticəyə gəlir ki, Konvensiyanın 10-cu maddəsinin pozuntusu baş vermişdir.

...

BU ƏSASLARLA, MƏHKƏMƏ, YEKDİLLİKLƏ,

1. *Hesab edir ki*, Konvensiyanın 10-cu maddəsinin pozuntusu baş vermişdir;

...

İngiliscə və fransızca hazırlanmış və 10 noyabr 2015-ci ildə Strazburqda İnsan Hüquqları Sarayında açıq məhkəmə iclasında elan edilmişdir.

Søren Prebensen
Məhkəmə Katibinin müavini

Dean Spielmann
Sədr